

Rokuan kansallispuiston kävijätutkimus 2011

Översättning: Pimma Åhman.

Kansikuva: Pookin Paussi on rakennettu syystalvella 2010. Kuva: Tuija Pyykkönen.

Tämä tutkimus toteutettiin osana Euroopan Unionin Euroopan aluekehitysrahaston osarahoittamaa Rokua Geopark – Uusi kansallinen ja kansainvälinen toimintamalli -hanketta.

© Metsähallitus 2012

ISSN-L 1235-8983

ISSN (Verkojulkaisu) 1799-5388

ISBN 978-952-446-964-7 (pdf)

Raija Kärenlampi ja Tuija Pyykkönen

Rokuan kansallispuiston kävijätutkimus 2011

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

METSÄHALLITUS

KUVAILULEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	16.5.2012
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	2636/52/2012
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	kansallispuisto, Natura 2000 -alue		
ALUEEN NIMI	Rokuan kansallispuisto		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Rokua FII102608		
ALUEYKSIKKÖ	Pohjanmaan luontopalvelut		
TEKIJÄ(T)	Raija Kärenlampi ja Tuija Pyykkönen		
JULKAISUN NIMI	Rokuan kansallispuiston kävijätutkimus 2011		
TIIVISTELMÄ	<p>Vuonna 1956 perustettu Rokuan kansallispuisto sijaitsee Muhoksen, Utajärven ja Vaalan kuntien alueella. Kansallispuiston pinta-ala on 8,8 km². Vuosittain Rokualla vieraillee arviolta 20 000 kävijää. Kävijöistä suurin osa on kotimaasta. Eniten kansallispuistoon saapuu kävijöitä lähikaupunki Oulusta sekä puiston lähialueelta.</p> <p>Rokuan kansallispuiston kävijätutkimuksen aineisto kerättiin 6.6.–26.9.2011. Tutkimuksella selvitettiin puiston kävijärakenne sekä kartoitettiin kävijöiden kokemuksia ja mielipiteitä puiston hoidosta ja kehittämistarpeista. Lisäksi selvitettiin kävijöiden rahankäyttöä ja sen paikallistaloudellisia vaikutuksia.</p> <p>Rokuan kansallispuisto on pääasiassa päiväkäyntikohde. Kansallispuistossa yöpyneitä tutkimukseen vastanneista oli noin kymmenes. Päiväkäynti kansallispuistossa kesti keskimäärin kolme tuntia ja yöpyminen yhden yön. Kansallispuiston lähialue mukaan luettuna yöpyjien määrä nousi lähes 60 %:iin. Puiston ulkopuolella on tarjolla paljon erilaisia majoitusvaihtoehtoja.</p> <p>Suosituin käyntikohde oli Pookivaara, jonka lisäksi käytiin Pitkäjärvellä ja Pookin polulla. Suurin kävijäryhmä oli 45–54-vuotiaat. Useimmiten puistossa vierailtiin 2-5 hengen seurueissa, jotka koostuivat yleisimmin oman perheen jäsenistä, ystäväistä tai työtovereista. Kävijöistä suurin osa oli vierailut kansallispuistossa aiemmin.</p> <p>Tärkeimpiä syitä saapua Rokuan kansallispuistoon olivat luonnon kokeminen, maisemat ja rentoutuminen. Suosituimmat harrastukset kansallispuistossa luonnosta nauttimisen ja maiseman katselun ohella olivat kävely, retkeily, virkistäytyminen ja luonnon tarkkailu.</p> <p>Kävijöiden odotukset täyttyivät kansallispuistokäynnillä erittäin hyvin. Maaston kuluneisuus ja luonnonhoito häiritsivät käyttäjiä jonkin verran. Käytettyjen palveluiden laatuun ja määrään oltiin tyytyväisiä. Kiitosta keräsivät erityisesti huolletut tulentekopaikat, polkureitistö, pysäköintipaikat, reittien opastetaulut, polkuviitoitukset ja autiotupa. Eniten kehittämisehdotuksia saatiin yleisökäymälöihin ja polttopuu- ja jätehuoltoon liittyen sekä erityistarpeiden huomioon ottamisessa.</p> <p>Rokuan kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat noin 424 000 euroa ja 6 henkilötyövuotta. Eniten rahaa käytettiin majoittumiseen.</p> <p>Vapaamuotoista palautetta annettiin pääasiassa kansallispuiston reiteistä, opasteista ja viitoituksesta. Suurin osa palautteesta oli kehittämisehdotuksia. Rokuan kansallispuiston kävijät olivat pääasiassa tyytyväisiä kansallispuiston luontoon ja palveluvarustukseen.</p>		
AVAINSANAT	Rokuan kansallispuisto, kävijätutkimus, Rokua Geopark		
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 165		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-964-7
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1799-5388		
SIVUMÄÄRÄ	54 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	16.5.2012
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	2636/52/2012
TYP AV SKYDDSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	nationalpark, Natura 2000-område		
OMRÅDETS NAMN	Rokua nationalpark		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Rokua FI1102608		
REGIONENHET	Österbottens naturtjänster		
FÖRFATTARE	Raija Kärenlampi och Tuija Pyykkönen		
PUBLIKATION	Besökarundersökning i Rokua nationalpark 2011		
SAMMANDRAG	<p>Rokua nationalpark grundades år 1956 och ligger i Muhos, Utajärvi och Vaala kommuner. Nationalparkens areal är 8,8 km². Parken har årligen ca 22 000 besökare. Huvudparten av besökarna är finländare. Största delen av besökarna kommer från den närliggande staden Uleåborg samt från parkens närområden.</p> <p>Materialet till besökarundersökningen i Rokua nationalpark insamlades 6.6–26.9.2011. I undersökningen utreddes besökarstrukturen, besökarnas erfarenheter av och åsikter om nationalparkens skötsel och utvecklingsbehov. Därtill undersöktes besökarnas penninganvändning och dess effekt på den lokala ekonomin.</p> <p>Största delen av besöken i Rokua nationalpark utgjordes av dagsbesök. Ungefär en tiondel av de som deltog i enkäten övernattade i nationalparken. Dagsbesökarna vistades i parken i genomsnitt tre timmar, övernattarna en natt. Då nationalparkens närområden tas med i räkningen stiger övernattarnas andel till 60 %. Utanför parken finns flera olika inkvarteringsmöjligheter.</p> <p>Pookivaara var det populäraste besöksmålet, dessutom besökte många Pitkäjärvi och vandrade stigen Pookin polku. 45–54-åringar utgjorde den största besökargruppen. De flesta besökarna kom till parken i sällskap på 2–5 personer, som oftast bestod av egna familjemedlemmar, vänner eller arbetskamrater. Största delen av besökarna hade besökt parken tidigare.</p> <p>De viktigaste orsakerna till besöken i Rokua nationalpark var att få naturupplevelser, beundra landskapet och koppla av. De populäraste aktiviteterna bland besökarna utöver att njuta av naturen och beundra landskapet var att promenera, idka friluftsliv, rekreera sig och göra naturobservationer.</p> <p>Besökarnas förväntningar uppfylldes mycket väl under besöket. Slitaget av terrängen och naturvården störde besökarna i viss mån. Besökarna var nöjda med kvaliteten på och mängden av tjänster. Mest beröm fick de underhållna eldplatserna, nätverket av stigar, parkeringsplatserna, infotavlorna och skyltarna utmed lederna samt ödestugan. Mest förbättringar önskade sig besökarna i de tjänster som har att göra med de allmänna toaletterna och ved- och avfallshantering samt med hur specialbehov beaktats.</p> <p>Rokua nationalparks besökares totala inkomsteffekt på området var ca 424 00 euro och sysselsättningseffekten 6 årsverken. Mest pengar använde besökarna på inkvartering.</p> <p>Besökarna gav frivillig respons huvudsakligen om nationalparkens vandringsleder, infotavlor och skyltar. Största delen av responsen bestod av olika utvecklingsförslag. Lejonparten av besökarna i Rokua nationalpark var nöjda med nationalparkens natur och serviceutrustning.</p>		
NYCKELORD	besökarundersökning, Rokua nationalpark, Rokua Geopark		
ÖVRIGA UPPGIFTER			
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie B 165		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-964-7
ISSN (ONLINE)	1799-5388		
SIDANTAL	54 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

Sisällys

1 JOHDANTO.....	7
2 KÄVIJÄTUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	8
2.1 Alueen kuvaus.....	8
2.2 Aineisto ja menetelmät.....	11
3 TULOKSET.....	13
3.1 Kävijärakenne.....	13
3.1.1 Kävijöiden perustiedot.....	13
3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot.....	14
3.2 Käynti Rokuan kansallispuistossa.....	16
3.2.1 Kohteen tärkeys.....	16
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset.....	16
3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen.....	19
3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus.....	20
3.2.5 Kävijöiden aiempi retkeilykokemus.....	22
3.2.6 Saapuminen alueelle.....	23
3.2.7 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset.....	25
3.2.8 Tietolähde.....	29
3.3 Kävijätyytyväisyys.....	30
3.3.1 Käynnin tarkoitus.....	30
3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta.....	31
3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen.....	34
3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät.....	34
3.3.5 Kävijätyytyväisyysindeksi.....	36
3.4 Aluekohtaiset kysymykset.....	37
3.5 Vapaamuotoiset ajatukset.....	38
4 TULOSTEN TARKASTELU.....	39
4.1 Yhteenveto.....	39
4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin.....	40
KIITOKSET.....	41
LÄHTEET.....	42
LIITTEET	
Liite 1 Rokuan kansallispuiston kävijätutkimuksen 2011 otantakehikko.....	43
Liite 2 Aineiston keruuajataulu ja sen toteutuminen Rokuan kansallispuistossa 2011.....	44
Liite 3 Vastaajien asuinkunnat.....	45
Liite 4 Vastaajien ilmoittamat matkan muut kohteet.....	46
Liite 5 Vapaamuotoinen palaute aihepiireittäin.....	47
Liite 6 Suomenkielinen kyselylomake.....	50

1 Johdanto

Rokuan kansallispuisto sijaitsee kolmen eri kunnan, Muhoksen, Utajärven ja Vaalan, alueella. Kansallispuisto on osa Rokuanvaaraa, joka on noin 20 kilometriä pitkä ja 5 kilometriä leveä geomorfologisesti ainutlaatuinen harju- ja dyynimuodostuma. Muodostuma on osa suurempaa harjujaksoa, joka ulottuu Ilomantsista Oulujärven kautta aina Hailuotoon asti. Rokuanvaaran etelälaidalla sijaitseva kansallispuisto on alueen sydän, jota luonnehtivat kuivat mäntykankaat ja valkeana hohtavat jäkäläköt.

Rokuan kansallispuisto on perustettu vuonna 1956. Puistoa laajennettiin vuonna 2007, mutta se on silti yksi Suomen pienimmistä kansallispuistoista. Puisto on nykyisin maamme tärkein karukko-kankaiden suojelualue. Herkän ja ainutlaatuisen harjuympäristön ohella suojelun kohteina ovat etenkin luonnontilainen jäkälikkö, erikoinen kasvilajisto sekä uhanalaiset kasvi-, lintu- ja hyönteislajit ja luontotyypit. Koko Rokuanvaaran merkitys uhanalaisen kasvi- ja eläinlajiston suojelussa on huomattava. Alue on monipuolisen luontonsa ja helpon saavutettavuutensa vuoksi hyvä opetus- ja tutkimuskohde.

Rokua kuuluu Natura 2000 -verkostoon. Kansallispuisto on 42,4 km²:n laajuisen Natura-alueen ydinosa. Kansallispuiston lisäksi Natura-alueeseen kuuluvat Rokuan järvien rantojensuojeluohjelmakohde sekä Rokuanvaaran harjujensuojeluohjelmakohde.

Rokua, Oulujokilaakso ja Oulujärvi muodostavat yhdessä Geopark-alueen, josta tuli vuonna 2010 osa maailmanlaajuisia Geopark-verkosta. Verkostossa on UNESCO:n suojeluksessa olevia ainutlaatuisia geologisia kohteita. Rokua Geopark ulottuu Muhokselta Oulujärven Manamansaloon asti, mutta kansallispuisto on Geoparkin ydinaluetta. Rokua Geopark kertoo jääkauden perinnöstä sekä alueen ainutlaatuisesta luonnosta. Lisäksi se toimii kestävän kehityksen, opetuksen ja matkailun edistämiseksi.

Rokuan alue on yksi merkittävimmistä Oulun lähialueella sijaitsevia matkailukeskuksia. Se on suosittu virkistyskohde, ja alueella vieraileekin vuosittain noin 100 000 matkailijaa. Alueelle on keskittynyt paljon erilaisia virkistys- ja majoituspalveluja. Kansallispuistossa vierailee vuosittain noin 20 000 kävijää. Kansallispuisto sopii erinomaisesti päiväretkikohteeksi, mutta siellä voi myös yöpyä telttailulle osoitetulla alueella tai autiotuvassa.

Ensimmäinen kävijätutkimus alueella toteutettiin vuonna 2004 (Jaronen 2005). Silloin tutkimukseen sisältyi koko Rokuanvaaran alue. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Rokuan alueen käyttöä matkailualueena ja matkailijoiden motiiveja vierailla Rokualla. Tutkimuksen tuloksia hyödynnettiin vuonna 2008 valmistuneen hoito- ja käyttösuunnitelman teossa (Metsähallitus 2008). Tässä kävijätutkimuksessa kartoitettiin Rokuan kansallispuiston nykyinen kävijärakenne ja selvitettiin kävijöiden kokemuksia ja mielipiteitä alueen palveluista, rakenteista ja kehittämiskohteista. Toisin kuin vuoden 2004 kävijätutkimuksessa, tässä tutkimuksessa on mukana ainoastaan kansallispuiston alue.

2 Kävijätutkimuksen toteutus

2.1 Alueen kuvaus

Vuonna 1956 perustettu ja 2007 laajennettu Rokuan kansallispuisto sijaitsee Muhoksen, Utajärven ja Vaalan kuntien alueella Oulu–Kajaani-valtatien eteläpuolella (kuva 1). Osa puistosta on Pohjois-Pohjanmaan ja osa Kainuun maakunnan alueella. Rokuan alueelle saavutaan pohjoisesta valtatietä 22 Ahmaksen kylän kautta tielle numero 8293. Etelästä alueen tavoittaa parhaiten ajamalla Neittävälle tietä numero 8794. Molemmista suunnista on opasteet kansallispuistoon. Lähikaupunki Oulusta Rokuan kansallispuistoon on matkaa 84 kilometriä.

Kansallispuiston koillis- ja eteläreunoilla on pysäköintialueet, mutta puistoon voi saapua myös kävellen esimerkiksi Rokuanhovilta tai Keisarinkierrosta pitkin (kuva 2). Pysäköintialueilla on opasteet puistoon. Telttailu on sallittu Pitkäjärvellä, ja Pookivaaralla voi yöpyä autiotuvassa. Tulentekopaikkoja kansallispuistossa on neljä. Muut palvelurakenteet ja puiston tärkeimmät tiedot on esitetty taulukossa 1. Tarkempaa ja ajankohtaista tietoa löytyy lisäksi muun muassa Luontoon.fi-verkkopalvelusta (Metsähallitus 2011).

Rokuan alue poikkeaa huomattavasti lähiympäristöstään. Ainutlaatuinen maisema syntyi, kun harjualue kohosi jääkauden jälkeisen maankohoamisen seurauksena merestä muodostaen aluksi saaren. Voimakkaat eroosiovoimat pääsivät käsiksi hiekkamuodostumaan ja vielä nykyäänkin alueella on erotettavissa stabiloituneita dyynejä ja muinaisia rantavalleja. Lisäksi alueelle ovat ominaisia suppakuopat, jotka ovat syntyneet maan sisällä olleiden jäälohkareiden sulaessa. Suppien pohjille on yleensä syntynyt joko suo tai kirkasvetinen lampi. Rokuan alue on edelleen hyvin herkkä kulumiselle ja käytön jäljet näkyvät maastossa pitkään.

Rokuan kansallispuiston metsät ovat luonnontilaisia vanhoja männiköitä. Ne kuuluvat Rokuan alueen arvokkaimpiin elinympäristöihin yhdessä dyynien ja suppien etelärinteillä sijaitsevien paahderinteiden kanssa. Näissä elinympäristöissä esiintyy paljon harvinaisia kasvi- ja hyönteislajeja. Rokuan alue on maamme pohjoisimpia harvinaisen ja uhanalaisen harjulajiston esiintymispaikkoja. Kansallispuiston luontoon ja maisemiin voi tutustua seuraamalla Pookin polkua, joka on kansallispuiston luontopolku, tai patikoimalla Keisarinkierroksen tai osan siitä.

Rokuan kansallispuistolla on myös kulttuurihistoriallista arvoa. Koko Rokuanvaara on hyvin paloherkkää aluetta, ja Pookivaaralle, Rokuanvaaran korkeimmalle kohdalle, rakennettiin jo vuonna 1936 palovartiotorni sekä palovartijan tupa. Torni on sittemmin korvattu metallisella palotornilla ja tupa kunnostettu autiotuvaksi retkeilykäyttöön. Palotornia kunnostetaan vuoden 2012 aikana. Pookivaaralla on vielä jäljellä myös sotien aikaisia vanhoja rakenteita, sillä vaara oli puolustusvoimien käytössä. Rokuan kansallispuiston kautta kulkee myös 1600-luvulta peräisin oleva Keisarintie, joka rakennettiin alun perin tieyhteydeksi Oulun ja Kajaanin linnojen välille. Tie nimettiin myöhemmin keisari Aleksanteri I:n mukaan, sillä hänen oli määrä matkustaa tietä pitkin vierailullaan 1819.

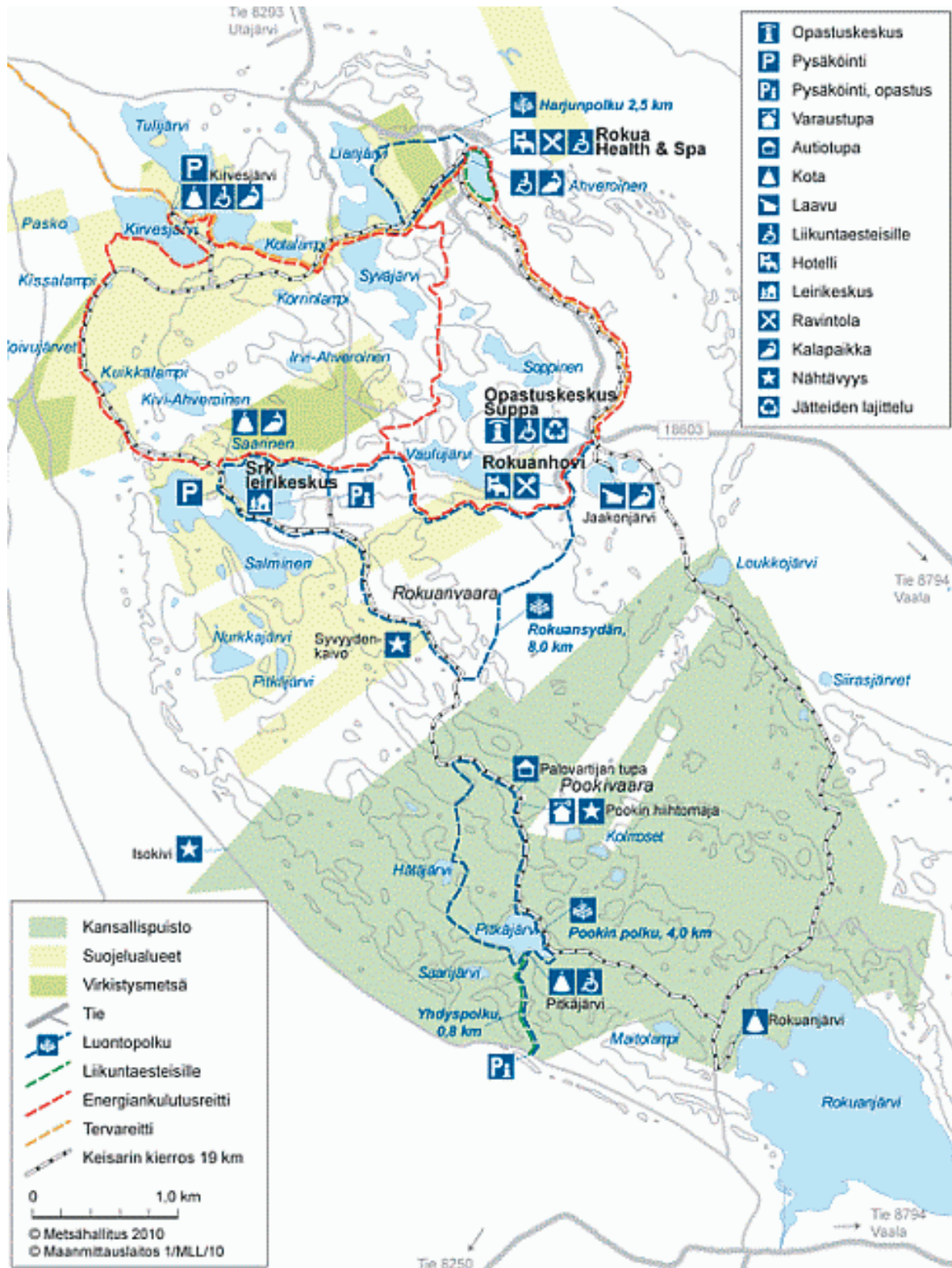
Rokuan alue on suosittu virkistätymiskohde monenlaisille ryhmille, yhdistyksille ja työyhteisöille. Kansallispuiston käyttömuodoista suosituimpia ovat patikointi ja retkeily sekä talvisin hiihto ja syksyisin marjastus ja sienestys.

Kuva 1. Rokuan kansallispuiston sijainti. © Metsähallitus 2012, © Karttakeskus Lupa L 5293.

Taulukko 1. Rokuan kansallispuistoa kuvaavat tärkeimmät tiedot vuonna 2011.

ROKUAN KANSALLISPUISTO	
Perustamisajankohta	1956, laajennettu vuonna 2007
Sijainti	Muhoksen, Utajärven ja Vaalan kuntien alueella
Pinta-ala	8,8 km ²
Käyntimäärä	noin 20 000 kävijää vuodessa
Palvelut	Metsähallituksen palvelut: – Pysäköintialueet 2 kpl – Autiotupa – Tulentekopaikat 4 kpl <ul style="list-style-type: none"> • päivätupa, Pookivaara • kota, Pitkäjärvi ja Rokuanjärvi • nuotiopaikka, Pitkäjärvi – Vuokratupa (yksityisomistuksessa) – Yleisökäymälät 3 kpl – Luontopolut <ul style="list-style-type: none"> • Pookin polku 4 km • osa Keisarinkierrosta (kokonaispituus 19 km) – Esteettömät palvelut Pitkäjärvelle (Pitkjärven P-paikalta)
Käyttömuodot	Luonnonsuojelu, luontomatkailu, luonnon virkistyskäyttö, retkeily
Hoito- ja käyttösuunnitelma	Rokuan kansallispuiston ja valtion omistamien Natura-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma (Metsähallitus 2008)

Kuva 2. Rokuan kansallispuiston sijainti Rokuanvaaralla sekä koko alueen palvelurakenteet ja reitit. Aineistoa kerättiin kansallispuistossa Pookivaaralla ja Pitkajärvellä. © Metsähallitus 2012, © Maanmittauslaitos 1/MML/12.

2.2 Aineisto ja menetelmät

Kävijätutkimuksen aineisto kerättiin Rokuan kansallispuistossa 6.6.2011–26.9.2011. Vastauksia kerättiin pääasiassa kahdella paikalla: Pookivaaralla ja Pitkäjärvellä (ks. kuva 2). Tämän lisäksi haastattelijat kiersivät hiljaisimpina päivinä myös kansallispuiston luontopolulla. Aineiston keräsivät Tuija Pyykkönen ja Raija Kärenlampi.

Tutkimuksessa käytettiin Metsähallituksen vakiomuotoista kävijätutkimuslomaketta, joka muokattiin Rokuan kansallispuistoa varten sopivaksi (liite 5). Vakiolomaketta ja -menetelmiä käytettäessä tutkimus on vertailukelpoinen Metsähallituksen muiden vastaavien tutkimusten kanssa (Kajala ym. 2009). Samalla menetelmällä voidaan myöhemmin kerätä aineistoa Rokuan kansallispuistosta ja näin tarkastella alueen käytössä tapahtuneita muutoksia.

Tarvittavien keruupäivien määräksi arvioitiin 35. Lisäksi arvioitiin keruupäivien jakautuminen eri kuukausille. Tämän jälkeen keruupäivät arvottiin eri viikonpäiville siten, että ne jakautuvat mahdollisimman tasaisesti. Keruuajataulu laadittiin olettaen, että jokaisena keruupäivänä saataisiin kuusi lomaketta. Tavoite keruukuukausilta oli siis yhteensä 200 lomaketta. Yksi keruupäivä käsitti kokonaisen työpäivän, vaihdellen kello 8:n ja 18:n välillä. Otantakehikko on liitteenä 1.

Ennen tutkimuksen alkua päätettiin, että tarvittaessa keruupäivien suhteen voidaan olla joustavia. Esimerkiksi huonolla säällä tai keruuajankohdan tai -paikan osoittautuessa huomattavan hiljaiseksi voitaisiin aikatauluja tarvittaessa muuttaa tutkimuksen edetessä. Keruupäivistä peruttiin muutama huonon sään takia. Noin tutkimuksen puolessa välissä aloitettiin jatkuva keräys päivätupa Pookin Paussilla, jotta päästäisiin keruutavoitteeseen. Liitteessä 2 on esitetty toteutunut aineiston keruuajataulu.

Otokseen poimittiin kaikki Rokuan kansallispuistossa vierailevat 15 vuotta täyttäneet henkilöt saapumis- tai tapaamisjärjestyksessä sitä mukaa kuin haastattelijä vapautui aiemmin saapuneiden kävijöiden haastattelemisesta.

Vastauksista suurin osa (82 %) saatiin Pookivaaralta. Tähän vaikutti muun muassa kävijöitä houkutteleva päivätupa sekä 4.8. aloitettu jatkuva keräys. Lisäksi sään ollessa epävakaa tutkimuksen teko onnistui parhaiten Pookivaaralla. Pitkäjärvi osoittautui hyväksi keruupaikaksi viikonloppuisin ja alkukesästä. Lämpiminä päivinä se houkutteli jonkin verran uimareita. Haastattelijä liikkui päivän aikana yleensä koko kansallispuiston alueella, sillä kuten oletettiin, suurin osa keruupäivistä oli todella hiljaisia.

Vastauksille asetettu määrällinen tavoite oli noin 200 kappaletta. Havaintojakson aikana vastauksia saatiin 215. Vilkkaimpia ajankohtia olivat viikonloput ja hiljaisimpia puolestaan arkipäivät. Kävijätutkimukseen suhtauduttiin positiivisesti ja mielenkiinnolla. Kieltäytyjiä oli ainoastaan 7 kappaletta, ja yleisin kieltäytymisen syy oli, että puoliso tai ystävä täytti jo kyselylomaketta.

Kävijätutkimukseen osallistuneille tarjottiin kahta karttaa avuksi vastaamiseen. Ensimmäisessä kartassa (kuva 2) oli Rokuan kansallispuiston alue palveluineen ja paikannimien ja toisessa kartassa Rokuan kansallispuiston lähialue (Muhos, Utajärvi ja Vaala). Jokaiselle haastateltavalle kerrottiin ohjeet vastauslomakkeen täyttämiseen. Puolet vastaajista täytti lomakkeen itse haastattelupaikalla ja neljänestä haastateltiin. Jatkuva keräys tuotti 16 % vastauksista ja postitse saapui 7 %. Ne kävijät, jotka olivat kiinnostuneita täyttämään kävijätutkimuksen mutta eivät haastattelijan kohdatessaan ehtineet lomaketta täyttää, saivat mukaansa lomakkeen vastauskuorineen. Kyselylomakkeita oli käytettävissä suomen- ja englanninkielisinä. Vastauksista 96 % oli suomenkieliselä lomakkeella ja loput englanninkielisellä.

Tutkimusta tehtäessä havaittiin, että kyselylomakkeen (ks. liite 6) toimivuutta tulisi pohtia muuttaman kysymyksen kohdalla:

- Kysymys 2a (vierailu Rokuan kansallispuistossa) ei välttämättä hahmottunut osalle vastaajista, sillä puiston rajoja ei välttämättä ymmärretty oikein, vaikka karttaa ohjeistettiin katsomaan. Tästä johtuen myös kysymyksessä 4 (missä kohteissa vierailit) ilmoitettiin välillä kansallispuiston ulkopuolisia kohteita.
- Kysymys 2b (vierailu kansallispuiston lähistöllä) aiheutti välillä hämmennystä, sillä osa vastaajista sisällytti siihen sekä oleskelun puistossa että sen lähialueella ja osa ainoastaan oleskelun lähialueella. Kysymyksen voisi muotoilla eri tavalla tai uudistaa koko kysymyslomakkeen rakennetta, jotta kohtaan 2b annettaisiin vain yksiselitteisiä vastauksia.
- Kysymys 10a (arvio palveluiden ja rakenteiden määrästä ja laadusta) oli monelle raskas, eikä siihen välttämättä aina vastattu ajatuksella tai siihen jätettiin osittain vastaamatta. Etenkin määrän arviointiin ei jaksettu useinkaan keskittyä kunnolla.
- Kysymys 13 (rahankäyttö) aiheutti niin ikään monessa vastaajassa hieman epävarmuutta. Monesti, vaikka paikalle oli saavuttu autolla ja eväitä saattoi olla mukana, vastattiin, ettei rahaa oltu käytetty. Lisäksi muutama vastaaja ei halunnut eritellä menojaan tarkemmin.

Kyselylomakkeiden tiedot tallennettiin Metsähallituksen asiakasseurantatietojen hallintaan käytettävään ASTA-tietojärjestelmään. Aineiston analysoinnin tilastollisina menetelminä käytettiin suorien jakaumien tarkastelua ja kuvailevia tunnuslukuja (keskiarvo, keskihajonta, moodi, mediaani ja prosenttipisteet):

- Moodi on tyyppi-arvo, joka kuvaa aineiston yleisintä arvoa.
- Mediaani ilmaisee muuttujan keskimmäisen arvon jakaen havaintoaineiston kahteen yhtä suureeseen osaan.
- 25 %:n prosenttipiste ilmaisee sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu neljäsosa havaintoaineistosta, ja 75 %:n prosenttipiste sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu kolme neljäsosaa havainnoista.

Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudellisten vaikutusten laskemiseen käytettiin Metsähallituksen ja Metsäntutkimuslaitoksen (2009) kehittämää laskentamallia, joka on osa Metsähallituksen ASTA-tietojärjestelmää. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskemisessa käytetään ASTA:n tallennettuja tietoja kävijöistä ja heidän rahankäytöstään sekä alueen vuotuista käyntimäärää. Laskentaa varten suojelu- ja retkeilyalueet on jaettu neljään luokkaan lähialueen asukastiheyden perusteella. Rokua kuuluu tässä tarkastelussa luokkaan maaseutu. Kullekin luokalle on laskettu keskimääräiset välittömien vaikutusten kertautumista kuvaavat kertoimet sekä työllisyysuhdeluvut. Apuna on käytetty Tilastokeskuksen maakunnallisista panos-tuotostaulukoista johdettuja paikallisia panos-tuotostaulukoita.

3 Tulokset

3.1 Kävijärakenne

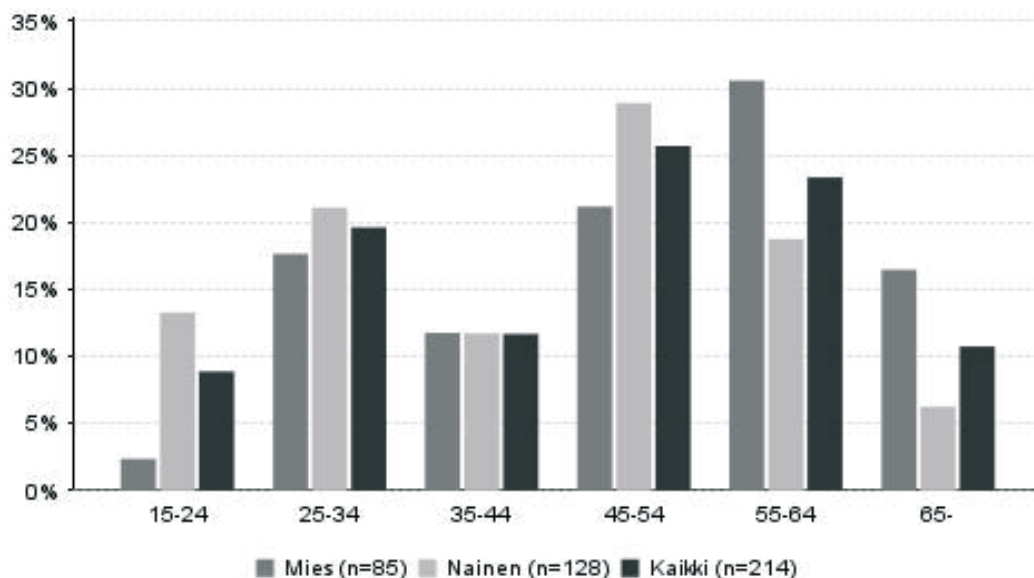
3.1.1 Kävijöiden perustiedot

Kävijätutkimukseen vastanneista 60 % oli naisia ja 40 % miehiä. Miesten keski-ikä oli noin 51 vuotta ja naisten noin 44 vuotta (taulukko 2). Iäkkäin kävijä oli 78-vuotias. Suurin kävijäryhmä molemmat sukupuolet mukaan lukien oli 45–54-vuotiaat (kuva 3). Miehillä sen sijaan yleisin ikäryhmä oli 55–64-vuotiaat. Miesten osuus kasvaakin pääasiassa ikäryhmittäin, naisissa oli enemmän nuorempia. Vastanneista 52 %:lla oli joko alempi tai ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto. Miehillä yleisin tutkinto oli ylempi ja naisilla alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto. Opistotasoisien tutkinnon suorittaneita oli 24 % ja ammattikoulun käyneitä 14 % (taulukko 3).

Kotimaisia kävijöitä oli 96 % vastanneista. Yli kolmasosa heistä tuli lähikaupunki Oulusta (37 %). Seuraavaksi eniten saavuttiin lähikunnista Vaalasta (8 %), Muhokselta (6 %) ja Utajärveltä (5 %) (liite 3). Ulkomaisia vastaajia oli yhdeksän, ja he tulivat Ranskasta, Itävallasta, Tšekistä, Saksasta, Alankomaista ja Ruotsista (taulukko 4).

Taulukko 2. Vastanneiden ikää kuvaavia tunnuslukuja. Vastanneiden lukumäärä (n) oli 215.

Ikä	Mies	Nainen	Kaikki
keski-ikä	50,68	43,80	46,55
iän keskihajonta	14,44	14,66	14,92
minimi-ikä	23	18	18
maksimi-ikä	78	72	78
moodi	70	24	61
mediaani	53	47	48

Kuva 3. Vastanneiden ikäjakauma sukupuolen mukaan jaoteltuna.

Taulukko 3. Vastanneiden ammatillinen koulutus.

Ammatillinen koulutus	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ammattikoulu	15	18	15	12	30	14
Opistotasoinen tutkinto	19	22	30	24	50	24
Alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	12	14	36	29	48	23
Ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	30	35	30	24	60	29
Ei ammatillista tutkintoa	9	11	13	10	22	10
Yhteensä	85	100	124	100	210	100

Taulukko 4. Vastanneiden kotimaa.

Kotimaa	kpl	%
Suomi	206	96
Ranska	3	1
Itävalta	2	1
Tšekki	1	0
Saksa	1	0
Alankomaat	1	0
Ruotsi	1	0
Yhteensä	215	100

3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot

Rokuan kansallispuiston kävijät saapuivat puistoon useimmiten pienissä 2–5 hengen seurueissa (64 %) (taulukko 5). Neljäsosa puolestaan saapui kuuden tai useamman henkilön seurueessa. Yksin liikkuvia oli 11 %. Yksin liikkuva oli tyypillisimmin lähialueella asuva vanhempi mieshenkilö. Vastanneista vain 15 %:lla oli seurueessaan alle 15-vuotiaita (taulukko 6). Näissä seurueissa lapsia oli keskimäärin 1,6 ja heidän ikänsä oli keskimäärin 9 vuotta. Liikuntaesteisiä oli neljässä seurueessa.

Suurin osa vastaajista oli tullut kansallispuistoon oman perheen kanssa (42 %) (taulukko 7). Seuraavaksi yleisintä oli saapua ystävien (19 %) tai työtovereiden (15 %) kanssa. Tarjottujen vaihtoehtojen ulkopuolelta muiksi seuruetyypeiksi oli mainittu Oulun hiihtoseura, terapiaryhmä ja partiolaiset.

Taulukko 5. Vastanneiden seuruetiedot.

Seurueen koko	kpl	%
Yksin	24	11
2–5 hengen seurue	136	64
6 tai useamman hengen seurue	54	25
Yhteensä	214	100

Taulukko 6. Usean hengen seurueita kuvaavia tunnuslukuja Rokuan kansallispuistossa.

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Seurueen koko yhteensä	190	6,6	7,21	2	2	3	7	25
Alle 15-vuotiaita	29	1,6	0,86	1	1	1	2	4
Liikuntaesteisiä	4	1,2	0,50	1	1	1	1	2
Alle 15-vuotiaiden syntymävuodet	47	2002,4	4,14	1996	1999	2002	2007	2008

Taulukko 7. Seurueen koostumus.

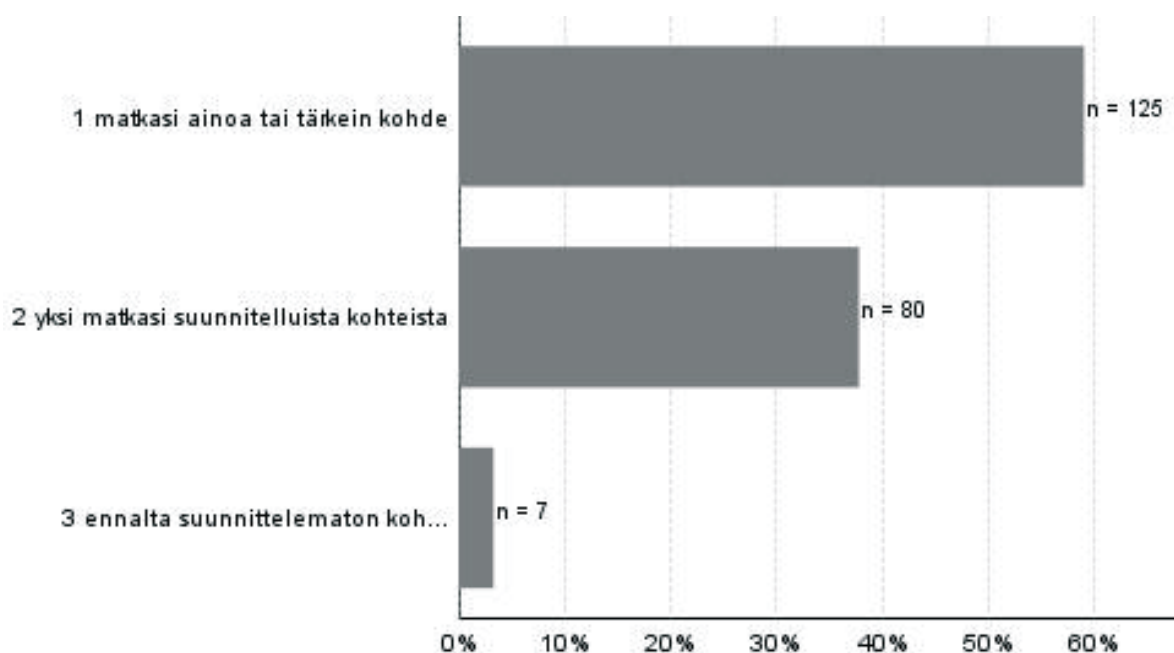
Seurue	kpl	%
Oman perheen jäsenet	80	42
Muut sukulaiset	16	8
Ystävät	37	19
Työtoverit	28	15
Koululuokka	3	2
Opiskeluryhmä	16	8
Kerho, yhdistys tms.	6	3
Jokin muu	4	2
Yhteensä	190	100

3.2 Käynti Rokuan kansallispuistossa

3.2.1 Kohteen tärkeys

Vastaajista 59 % ilmoitti Rokuan kansallispuiston olevan heidän matkansa ainoa tai tärkein kohde (kuva 4). Yksi matkan ennalta suunnitelluista kohteista Rokua oli 38 %:lle vastaajista. Muiksi kohteiksi ilmoitettiin tällöin yleisimmin Rokuan alue kokonaisuudessaan tai jokin muu Rokuan-vaaralla mutta kansallispuiston ulkopuolella oleva kohde (24 mainintaa), mökkeily (16), Health & Spa (8), ystävien tai sukulaisten luona vierailu (5) ja Oulu (5) (liite 4).

Vain 3 % vastaajista oli poikennut kansallispuistoon ennalta suunnittelematta. Matkan pääkohteiksi mainittiin tällöin mökkeily omalla mökillä (6 mainintaa) ja Haukipudas (1).

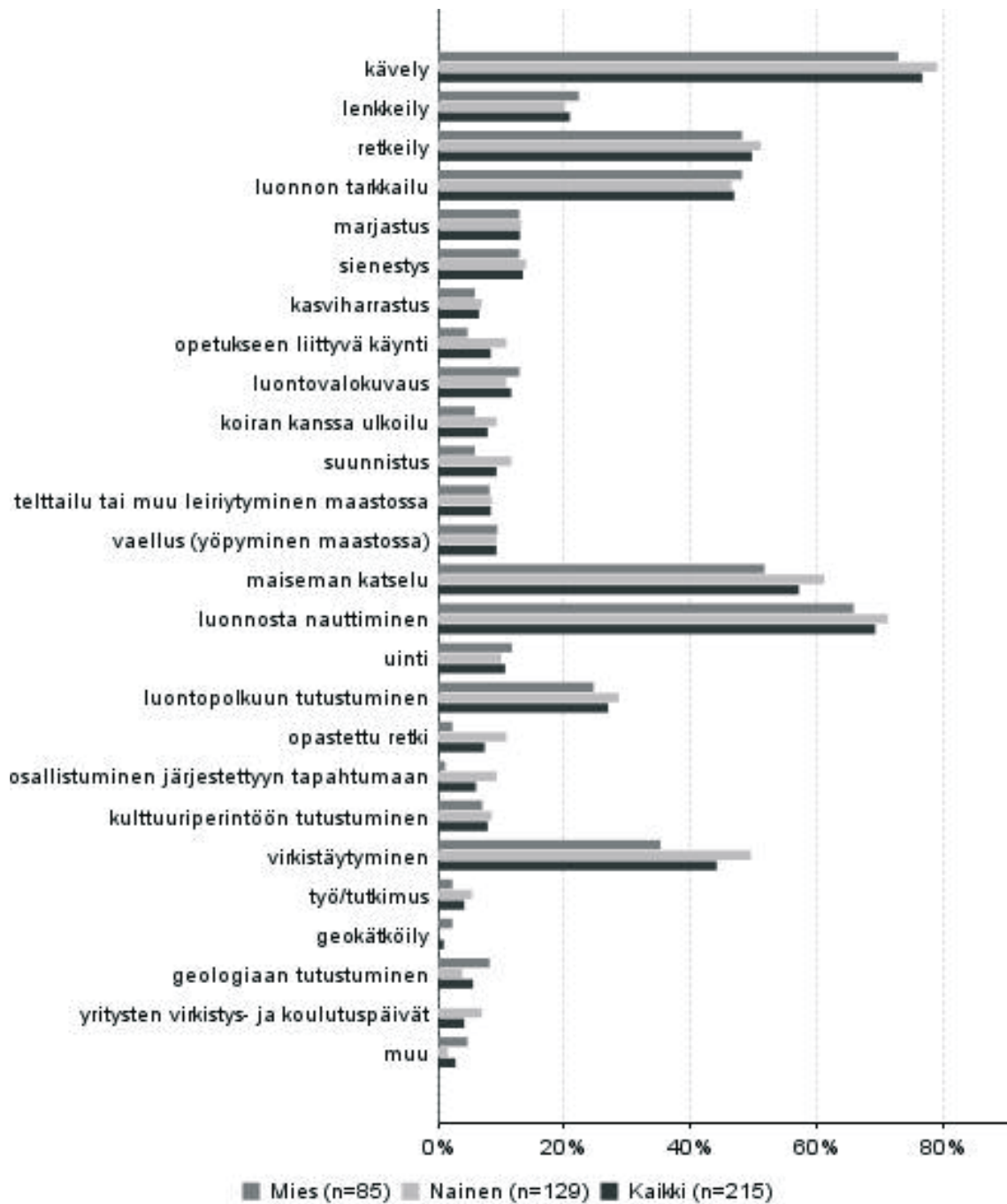

Kuva 4. Rokuan kansallispuiston tärkeys matkan kohteena (n = 212).

3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset

Kävijät harrastivat tällä käynnillään Rokuan kansallispuistossa useimmiten kävelyä (77 % vastanneista), luonnosta nauttimista (69 %), maiseman katselua (57 %), retkeilyä (50 %), luonnon tarkkailua (47 %) ja olivat virkistäytymässä (44 %) (kuva 5). Myös luontopolkuun tutustuminen (27 %) ja lenkkeily (21 %) olivat suosittuja aktiviteetteja.

Kävely oli molempien sukupuolten suosituin harrastus. Miehistä 73 % ja naisista 79 % ilmoitti harrastavansa kävelyä kansallispuistossa. Suuria eroja miesten ja naisten välillä ei ollut, joskin naiset olivat virkistäytymässä selvästi useammin kuin miehet. Naisia oli myös enemmän opastetuilla retkillä, järjestetyissä tapahtumissa ja yritysten virkistys- ja koulutuspäivillä. Rokua onkin useissa työpaikoissa ja oppilaitoksissa suosittu virkistyskohde ja kesän aikana alueella vieraili etenkin naisryhmiä. Muiksi aktiviteeteiksi ilmoitettiin muun muassa kesätreenaus (3 mainintaa), kansallispuistoon tutustuminen (2) ja pääseminen sisälle Rokuan ”yttimeen” (1).

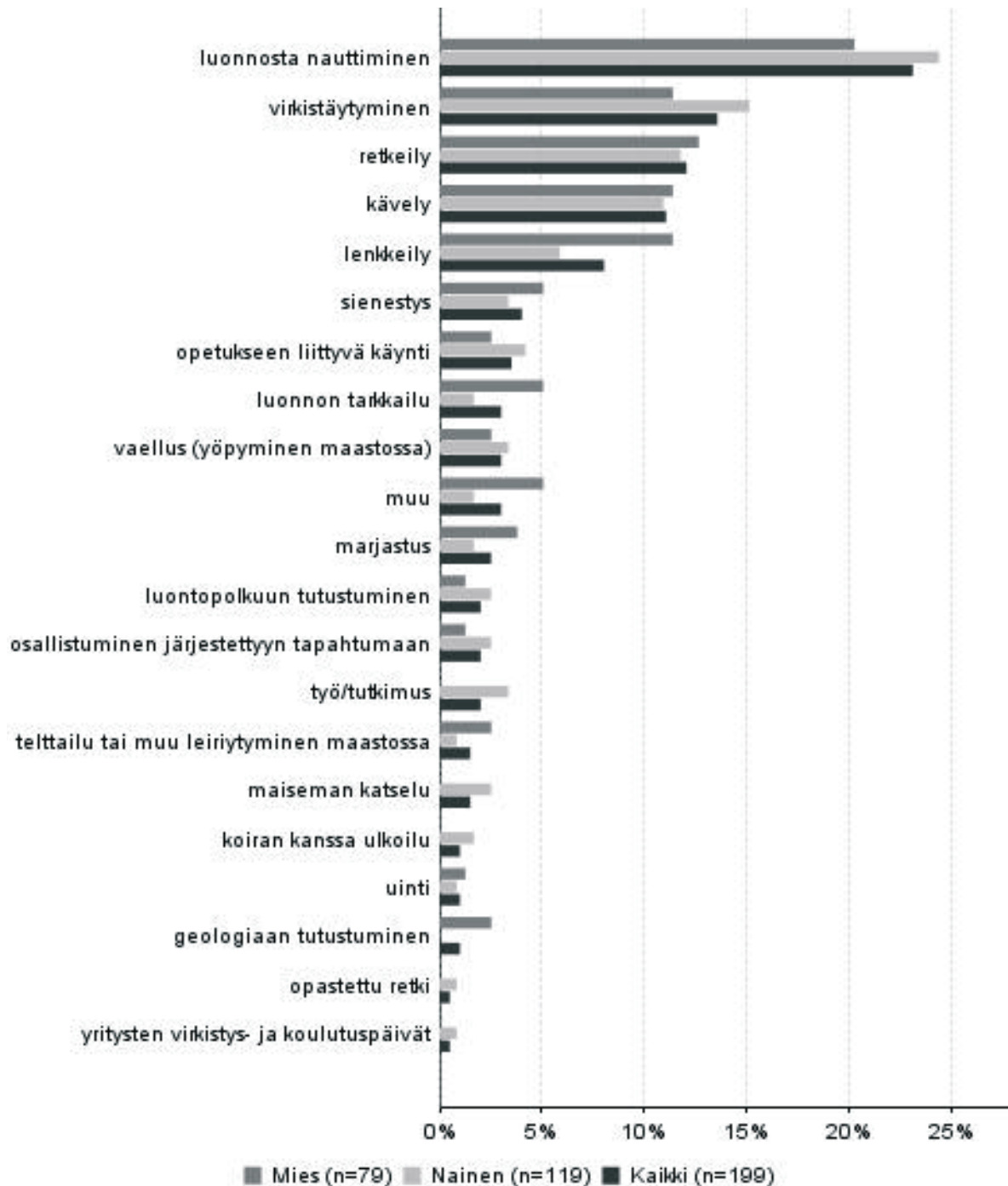
Kuva 5. Erilaisten harrastusten suosio kyseisellä käynnillä Rokuan kansallispuistossa. Kysymyksessä oli mahdollista valita useampi vaihtoehto.

Useimmat kävijätutkimukseen vastanneista osallistuivat tällä käynnillään 4–6 toimintaan (43 % vastanneista) (taulukko 8). 26 % osallistui 1–3 toimintaan ja 32 % seitsemään tai useampaan. Naiset harrastivat keskimäärin useampia asioita kuin miehet.

Kävijöiltä tiedusteltiin lisäksi, mikä oli heidän tärkein harrastuksensa tällä käynnillä Rokuan kansallispuistossa. Tärkeimmäksi nostettiin yleisimmin luonnosta nauttiminen, jonka valitsi 23 % vastaajista (kuva 6). Virikistäytymisen koki tärkeimmäksi 14 %, retkeilyn 12 %, kävelyn 11 % ja lenkkeilyn 8 % vastaajista. Naiset ilmoittivat miehiä useimmin tärkeimmäksi käynnin syyksi virikistäytymisen ja luonnosta nauttimisen ja miehet puolestaan lenkkeilyn.

Taulukko 8. Harrastusten lukumäärä kyseisellä käynnillä Rokuan kansallispuistossa.

Harrastusten lukumäärä	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1-3	25	29	30	23	56	26
4-6	41	48	51	40	92	43
7-9	18	21	39	30	57	27
10 tai enemmän	1	1	9	7	10	5
Yhteensä	85	100	129	100	215	100

Kuva 6. Vastanneiden tärkein harrastus kyseisellä käynnillä Rokuan kansallispuistossa.

3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen

Kävijöiltä tiedusteltiin, missä kansallispuiston osissa he tällä käynnillään olivat vierailleet tai ai-koivat vierailla. Suurin osa vastanneista (87 %) ilmoitti joko vierailleensa tai aikovansa vierailla Pookivaaralla (taulukko 9). Muita suosittuja kohteita olivat Pookinpolku (57 %) ja Pitkäjärvi (56 %) (ks. kuva 2). Koska kansallispuisto on suhteellisen pieni, suurin osa kävijöistä ehti tai jak-soi käydä useammassa paikassa yhdellä käynnillä.

Puiston kaakkoiskulmassa sijaitsevalla Rokuanjärvelläkin oli käynyt neljäsosa vastanneista. Kei-sarinkierros kulkee osittain kansallispuiston alueella, ja lomaketta täyttäessä usea kävijä miettikin merkitseekö Keisarinkierroksen, vaikka ei ole kävellyt sitä kokonaan. Tällaisissa tapauksissa kävi-jää ohjattiin merkitsemään myös Keisarinkierros. Muiksi kohteiksi oli mainittu 11 kertaa aivan puiston rajojen ulkopuolella sijaitseva Syvyydenkaivo (taulukko 10). Monelle kävijälle olikin vai-kea hahmottaa kansallispuiston tarkkoja rajoja, sillä itse puisto on vain osa Rokuan harjualueetta. Näin ollen taulukossa 10 on myös muita puiston ulkopuolella olevia kohteita. Muita tarjottujen vaihtoehtojen ulkopuolelta mainittuja puiston sisällä olevia kohteita olivat muun muassa Hätäjärvi (7 mainintaa), Loukkojärvi (2) ja Kolmoset (2).

Taulukko 9. Käyntien alueellinen jakautuminen Rokuan kansallispuistossa. Kysymyksessä pystyi valitsemaan usean vaihtoehdon.

Käyntikohte	kpl	%
Pookivaara	186	87
Pookinpolku	123	57
Pitkäjärvi	120	56
Keisarinkierros	61	28
Rokuanjärvi	51	24
Muulla	25	12
Vastanneita yhteensä	215	

Taulukko 10. Kävijöiden mainitsemat muut käyntikohteet. Kohteista Ahmasjärvi, Syvyyden-kaivo, Kirvesjärvi ja Saarinen eivät sijaitse kansallispuiston alueella.

Käyntikohte muu	kpl
Ahmasjärvi	1
Hätäjärvi	7
Keisarintie	1
Kolmoset	2
Loukkojärvi	1
Loukkojärvi, Syvyydenkaivo	1
Marjastuksen mukaan	2
Syvyydenkaivo	9
Syvyydenkaivo, Kirvesjärvi, Saarinen	1
Yhteensä	25

3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus

Rokuan kansallispuisto on ennen kaikkea päiväretkikohde, sillä kävijöistä jopa 89 % oli päiväkävijöitä (taulukko 11). Tämä johtuu kansallispuiston pienuudesta ja sen rajallisista yöpymismahdollisuuksista. Lisäksi huomattava osa kävijöistä asui kansallispuiston lähistöllä ja kävi alueella muutamana tunnin päiväretkillä tai lenkillä. Päiväkäynti kansallispuistossa kesti keskimäärin 3 tuntia ja oli tyypillisimmillään 2 tunnin mittainen. Yöpyminen kansallispuistossa kesti tyypillisimmin yhden vuorokauden. Pisimmän vierailun puistossa ilmoitettiin kestävän neljä vuorokautta. Miesten ja naisten välillä ei juuri ollut eroja käynnin keston tai yöpymisen suhteen, mutta päiväkävijät olivat hieman yleisimmin naisia.

Kävijöiltä kysyttiin lisäksi, kauanko he olivat oleskelleet tai aikoivat oleskella Rokuan kansallispuistossa ja sen lähialueella. Lähialueella tarkoitettiin Muhoksen, Vaalan ja Utajärven kuntia (ks. kuva 1).

Käynnin kokonaiskestossa on Rokuan kansallispuistossa ja sen lähialueilla huomioitu ainoastaan lähialueen ulkopuolella asuvat vastaajat. Näin tulos kuvaa matkailijoiksi luokiteltavien henkilöiden viipymää. Tällaisia kävijöitä oli 84 % tutkimukseen osallistuneista. Heistä 41 % oli päiväretkellä ja 59 % yöpyi Rokuan kansallispuistossa tai sen lähialueella (taulukko 12). Heti puiston ulkopuolella on tarjolla paljon erilaisia majoitusvaihtoehtoja, minkä takia lähialue mukaan lukien yöpyjien määrä kasvoi pelkästään kansallispuistossa yöpyneiden määrään nähden.

Lähialue mukaan lukien päiväkäynnin kesto oli noin viisi tuntia, kaksi tuntia pidempi kuin pelkästään kansallispuistossa käyneillä. Lähialueella yöpyneet viipyivät sen sijaan keskimäärin viisi vuorokautta ja tyypillisimmillään kaksi. Pisin vierailu lähialue mukaan lukien kesti 90 päivää. Alueella on paljon kesämökkejä ja usea kävijä kertoikin viettävänsä mökillään parhaimmillaan koko kesän.

Yleisin yöpymistapa kansallispuistossa oli oma majoite (laavu, telta tms.), jossa yöpyi 21 vastaajaa 23:sta kansallispuistossa yöpyneestä (taulukko 13). Autiotuvassa oli yöpynyt ainoastaan kaksi vastaajaa. Keskimäärin omassa majoitteessa yövyttiin yksi yö. Puiston pienuuden vuoksi monikaan ei yöpynyt puistossa useampaa vuorokautta. Kansallispuiston lähialueella yöpyneistä vajaa puolet ilmoitti majoittuvansa omassa mökissä tai vuokramökissä (taulukko 14). Kolmanneksi yleisintä oli majoittua sukulaisten tai ystävien luona, joka sai kohdassa ”muualla” 14 mainintaa. Moni vastaaja ilmoitti yöpyvänsä joko Health & Spa:ssa, Rokuanhovissa tai asuntoautossa tai -vaunussa. Kohdassa ”muualla” mainittiin lisäksi kuusi kertaa ONMKY:n leirikeskus.

Taulukko 11. Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus sekä käynnin kesto Rokuan kansallispuiston alueella.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	192	89	3,3	3	2	1	12
Miehet	75	39	3,4			1	12
Naiset	117	61	3,2			1	12
Yöpyjät	23	11	1,3	1	1	0	4
Miehet	12	52	1,3			1	4
Naiset	11	48	1,2			0	4
Yhteensä	215						

Taulukko 12. Käynnin kesto Rokuan kansallispuistossa ja sen lähialueella.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	74	41	5,2	5	6	1	10
Miehet	21	29	5,3			1	10
Naiset	53	71	5,1			1	9
Yöpyjät	107	59	5,1	2	2	1	90
Miehet	45	42	6,2			1	90
Naiset	62	58	4,4			1	90
Yhteensä	181						

Taulukko 13. Yöymisten kesto (vrk) yöpymistavoittain Rokuan kansallispuiston alueella (n = 23).

Yöymistapa	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Autiotupa	2	1,5	0,71	1	1	2	2	2
Oma majoite (laavu, telta tms.)	21	1,3	0,90	1	1	1	1	4

Taulukko 14. Yöymisten kesto (vrk) yöpymistavoittain Rokuan kansallispuiston lähistöllä (n = 96).

Yöymistapa	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Vuokramökki	16	3,0	2,03	1	2	2	4	9
Oma mökki	30	10,9	23,95	1	2	3	7	90
Asuntoauto tai -vaunu	8	2,1	0,83	1	1	2	3	3
Oma majoite (laavu, telta tms.)	3	1,0	0,00	1	1	1	1	1
Srk:n leirikeskus	2	2,0	0,00	2	2	2	2	2
Rokuanhovi	9	2,1	1,17	1	2	2	2	5
Rokua Health & Spa	8	2,5	1,85	1	1	2	4	5
Muulla	20	3,2	4,75	1	1	1	2	17

Vastaajista 79 % oli käynyt alueella aiemmin (taulukko 15). Sukupuolien välillä ei ollut juuri eroa käyntien toistuvuudessa. Rokuan kansallispuistossa aiemmin vierailleet olivat käyneet puistossa keskimäärin 20 kertaa viimeisen viiden vuoden aikana (taulukko 16). Keskiarvoa nostavat erittäin aktiiviset kävijät, sillä puolet alueella aiemmin käyneistä oli käynyt puistossa korkeintaan viisi kertaa viimeisen viiden vuoden aikana. Rokuan kansallispuistossa käyvätkin säännöllisesti ja usein lähialueen asukkaat ympäri vuoden.

Puolella kävijöistä ensimmäinen käynti Rokuan kansallispuistossa oli tapahtunut jo yli 20 vuotta sitten, ennen vuotta 1990 (taulukko 17). Yksi vastaaja oli tutustunut alueeseen ensi kertaa jo vuonna 1952 ja yhdellä edellisestä käynnistä oli ehtinyt vierähtää nelisenkymmentä vuotta. Suurin osa aiemmin käyneistä oli käynyt puistossa kuluneen vuoden aikana.

Taulukko 15. Käynnin toistuvuus Rokuan kansallispuistossa.

Käynnin toistuvuus	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ensikertaa alueella	17	21	43	35	60	29
Käynyt aikaisemmin	65	79	81	65	147	71
Yhteensä	82		124		207	

Taulukko 16. Rokuan kansallispuistossa aiemmin vierailleiden käynnit viimeisten viiden vuoden aikana.

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Käynnit viimeisen 5 vuoden aikana	147	19,9	40,1	0	2	5	20	200

Taulukko 17. Rokuan kansallispuistossa aiemmin vierailleiden ensimmäisen ja viimeisimmän käynnin ajoittuminen.

Ensimmäinen ja viimeisin käynti alueella	n	Keski-arvo	Keski-hajonta	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Ensimmäisen kerran käynyt								
vuonna	122	1987,3	17,08	1952	1974	1990	2004	2011
vuotta sitten	122	23,7	17,08	0	7	21	37	59
Viimeksi käynyt								
vuonna	133	2009,3	4,44	1970	2010	2011	2011	2011
vuotta sitten	133	1,7	4,44	0	0	0	1	41

3.2.5 Kävijöiden aiempi retkeilykokemus

Kävijöiltä tiedusteltiin, millaisia retkiä he olivat tehneet viimeisen viiden vuoden aikana. Lähes kaikilla tutkimukseen vastanneilla oli jonkinlaista retkeilykokemusta viime vuosilta. Vastanneista 74 % oli tehnyt lyhyitä omatoimisia retkiä merkityillä reiteillä tai tutussa maastossa (taulukko 18). Seuraavaksi eniten oli tehty pitkiä omatoimisia retkiä merkityillä reiteillä (53 %). Miehet olivat tehneet jonkin verran naisia enemmän omatoimisia retkiä merkitsemättömillä reiteillä sekä pitkiä omatoimisia retkiä merkityillä reiteillä. Opastetulle retkelle oli osallistunut joka kymmenes kävijä. Muiksi retkeilytyypeiksi ilmoitettiin muun muassa Geopark-maraton, erityyppisiä vaelluksia, marjastusretket sekä itse oppaana toimiminen.

Taulukko 18. Vastanneiden aiempi retkeilykokemus viimeisten viiden vuoden aikana. Kysymyksessä pystyi valitsemaan usean kohdan.

Retkityyppi	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Omatoimisia retkiä merkittyjen reittien ulkopuolella	33	40	38	30	71	34
Pitkiä (yli 10 km) omatoimisia retkiä merkityillä reiteillä	49	59	61	49	111	53
Lyhyitä (alle 10 km) omatoimisia retkiä merkityillä reiteillä tai tutussa maastossa	60	72	95	76	155	74
Osallistunut opastetulle retkelle	7	8	16	13	23	11
Muu	1	1	4	3	6	3
Vastanneita yhteensä	83		125		209	

3.2.6 Saapuminen alueelle

Kävijätutkimukseen vastanneista 36 % saapui Rokuan kansallispuistoon elokuussa ja 31 % syyskuussa (taulukko 19). Alku- ja keskikesällä saapujia oli jonkin verran vähemmän. Tulee kuitenkin ottaa huomioon, että Pookivaaralla aloitettiin elokuun alussa jatkuva keräys, joka osaltaan vaikuttaa lomakkeiden kertymään loppukesästä. Jatkuva keräys kesti tutkimuksen loppuun asti ja lomakkeita tästä kertyi yhteensä 35 kappaletta.

Yleisimmät saapumispäivät olivat lauantai (29 %) ja perjantai (19 %), vähiten kävijöitä tavoitettiin tiistaisin (4 %) (taulukko 20). Keruupäivät eivät kuitenkaan menneet aivan tasaisesti eri viikonpäiville, sillä päiviä peruttiin ja sijoitettiin toisiin ajankohtiin. Tämän vuoksi saapumispäivien jakautumisessa on tilastollista virhettä. Haastattelijoiden näkökulmasta lauantait olivat kuitenkin poikkeuksetta vilkkaimpia päiviä Rokualla. Jatkuvaan keräykseen vastanneille saapumispäiväksi laitettiin vastauspäivä.

Haastattelijaksi oli pääsääntöisesti Rokuan kansallispuistossa päivällä, joten iltaisin kansallispuistoon tulleita kävijöitä ei tavoitettu. Pookivaaralla sijaitsevan vieraskirjan mukaan alueella kävi lähes yhtä paljon kävijöitä haastattelupäivien iltoina kuin päivisin.

Rokuan kansallispuistoon saavuttiin useimmiten henkilöautolla (62 %) (taulukko 21). Puiston koillis- ja etelälaidalla on pysäköintipaikat, joista pääsee suoraan puistoon. Osa vastaajista on myös todennäköisesti merkinnyt viimeiseksi kulkuneuvokseen henkilöauton, vaikka auto onkin jätetty kauempana oleville pysäköintipaikoille ja puistoon on tultu jalan. Kävelen saapuminen olikin toiseksi yleisintä (28 %), sillä monet saapuivat puistoon Rokuanvaaran muilta kohteilta luontopolkuja pitkin. Taulukkoon 22 on merkitty kaikki kulkuneuvot, joita vastanneet käyttivät matkallaan kansallispuistoon.

Taulukko 19. Rokuan kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaaminen kuukausittain.

Kuukausi	Saapumispvm		Vastauspvm	
	kpl	%	kpl	%
Kesäkuu	26	12	26	12
Heinäkuu	46	21	46	21
Elokuu	77	36	77	36
Syyskuu	66	31	66	31
Yhteensä	215	100	215	100

Taulukko 20. Rokuan kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaaminen viikonpäivittäin.

Viikonpäivä	Saapumispvm		Vastauspvm	
	kpl	%	kpl	%
Maanantai	33	15	33	15
Tiistai	9	4	9	4
Keskiviikko	23	11	23	11
Torstai	17	8	17	8
Perjantai	43	20	43	20
Lauantai	62	29	62	29
Sunnuntai	28	13	28	13
Yhteensä	215	100	215	100

Taulukko 21. Vastanneiden viimeisin kulkuneuvo heidän matkallaan Rokuan kansallispuistoon.

Viimeisin kulkuneuvo	kpl	%
Henkilöauto	131	62
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	9	4
Linja-auto	13	6
Jalan	60	28
Yhteensä	213	100

Taulukko 22. Kaikki kulkuneuvot, joita vastanneet käyttivät matkallaan kotoaan Rokuan kansallispuistoon. Matkaan on voitu käyttää useampaa kulkuneuvoa.

Kulkuneuvo	kpl	%
Henkilöauto	185	86
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	14	7
Linja-auto	19	9
Lentokone	1	0
Polkupyörä	2	1
Jalan	60	28
Moottoripyörä	1	0
Minibussi	1	0
Vastanneita yhteensä	215	

3.2.7 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset

Kävijöiden rahankäytön ja sen paikallistaloudellisten vaikutusten arvioimiseksi vastaajia pyydettiin arvioimaan kulut, jotka liittyivät tähän käyntiin Rokuan kansallispuistossa ja sen lähialueella. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskenta perustuu vuoden 2010 käyntimäärään, joka oli arviolta 23 000.

Vastaajat arvioivat kuluttaneensa käynnillään keskimäärin 18 euroa (taulukko 23). Puistossa tai sen lähialueella yöpyneet arvioivat kuluttaneensa keskimäärin 31 euroa ja päiväkävijät 5 euroa. Eniten käynnillään kuluttivat lähialueen ulkopuolelta saapuvat kotimaiset majoittujat (33 €) ja vähiten kotimaiset, lähialueen ulkopuolelta tulevat päiväkävijät (3 €). Ulkomaalaisten kävijöiden vähäisen määrän vuoksi tuloksia heidän kulutuksestaan ei voida epäluotettavuuden takia esittää.

Tuloksia tarkasteltaessa on syytä huomioida, että rahankäyttöä selvittänyt kysymys saattoi tuntua vaivalloiselta vastata. Kaikki rahankäyttökysymykseen vastanneet eivät välttämättä halunneet eritellä menojaan tarkemmin tai eivät muistaneet kaikkia retkeä varten lähialueella tehtyjä ostoksia, sillä lähialue kattoi kolme isohkoa kuntaa. Kysymys oli myös helppo ohittaa laittamalla rasti kohtaan ”en ole käyttänyt rahaa”. Joka tapauksessa vastausten perusteella voidaan tehdä suuntaa antavia arvioita paikallistaloudellisista vaikutuksista. Niiden arvioinnissa käytettyjä käsitteitä on määritelty taulukossa 24.

Taulukko 23. Rokuan kansallispuiston kävijöiden keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV) käyntikertaa kohden matkailijaryhmittäin kansallispuistossa ja sen lähialueella. * = havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvion epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta.

	Kaikki	Majoittujat	Päiväkävijät
Kaikki kävijät, n	210	103	107
Keskimääräinen kulutus (€)	18	31	5
Kotimaiset matkailijat, n	165	93	72
Keskimääräinen kulutus (€)	20	33	3
Ulkomaiset matkailijat, n	7	4	3
Keskimääräinen kulutus (€)	–*	–*	–*
Lähialueen asukkaat, n	37	5	32
Keskimääräinen kulutus (€)	10	–*	9

Taulukko 24. Paikallistaloudellisten vaikutusten arviointiin liittyviä käsitteitä ja niiden määritelmiä.

Käsite	Määritelmä
Kokonaistulovaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset tulovaikutukset.
Kokonaistyöllisyysvaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset henkilötyövuodet.
Kotimaiset matkailijat	Kohteen lähialueen ulkopuolelta Suomesta tulevat kävijät.
Paikalliset kävijät	Lähialueella asuvat kävijät.
Majoittujat	Kohteessa tai sen lähialueella vähintään yhden yön majoittuneet kävijät.
Päiväkävijät	Kävijät, jotka eivät ole yöpyneet kohteessa tai sen lähialueella.
Välittömät vaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä aiheutuvat välittömät tulo- ja työllisyysvaikutukset lähialueen yrityksissä.
Välilliset vaikutukset	Välittömät vaikutukset kertautuvat välillisiksi vaikutuksiksi, kun välitöntä tuloa saavat yritykset ostavat muilta lähialueen yrityksiltä tuotteita ja palveluita sekä maksavat tuloa työntekijöille, jotka käyttävät tulonsa tuotteiden ja palvelujen ostoon lähialueella. Osa välillisistä vaikutuksista vuotaa alueen ulkopuolelle.

Rokuan kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat vuoden 2010 käyntimäärällä laskettuina noin 424 000 euroa ja työllisyysvaikutukset noin 6 henkilötyövuotta (taulukko 25). Nämä luvut kuvaavat kävijöiden rahankäytöstä alueelle muodostuvia välillisiä ja välittömiä rahavirtoja sekä niihin kytkeytyviä työllisyysvaikutuksia.

Rokuan kansallispuiston kävijät käyttivät keskimäärin eniten rahaa majoittumiseen (taulukko 25). Toiseksi eniten rahaa kului kahvila- ja ravintolaostoksiin. Ruoka- ja vähittäiskauppaostoksiin käytettiin rahaa kolmanneksi eniten. Majoituspalveluihin käytetty rahamäärä tuottaa eniten tulovaikutuksia ja henkilötyövuosia suhteessa muihin menolajeihin. Tämä selittyy majoituspalveluiden työllistävämällä vaikutuksella.

Taulukko 25. Rokuan kansallispuiston kävijöiden rahankäyttö ja paikallistaloudelliset vaikutukset menolajeittain Rokuan kansallispuistossa ja sen lähialueella vuonna 2011 (n = 210).

Menolaji	Keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	% tulo-vaikutuksista	Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	1,73	2 482	1	0
Paikallisliikenne ²	0,00	0	0	0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	3,82	27 802	10	1
Kahvila ja ravintola	4,12	83 419	29	1
Majoittuminen	7,74	163 906	57	3
Ohjelmapalvelut ³	0,30	6 402	2	0
Muut menot ⁴	0,10	1 792	1	0
Välittömät vaikutukset yhteensä		285 803	100	5
Välilliset vaikutukset		138 440		1
Kokonaisvaikutukset		424 243		6

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

Matkakohteen tärkeyden mukaan tarkasteltuna taloudelliset kokonaisvaikutukset jakautuvat niin, että suurin vaikutus on Rokuan kansallispuiston yhdeksi matkakohteekseen valinneilla (taulukko 26). Tämän kävijäryhmän taloudelliset kokonaisvaikutuksensa ovat noin 265 000 euroa ja neljä henkilötyövuotta, kun taas Rokuan tärkeimmäksi matkakohteekseen valinneiden taloudelliset kokonaisvaikutukset jäävät vajaaseen 168 000 euroon ja kahteen henkilötyövuoteen. Rokuan kansallispuiston yhdeksi monista kohteista ilmoittaneet käyttivät puolet enemmän rahaa majoitukseen kuin kansallispuiston tärkeimmäksi kohteekseen ilmoittaneet. Tämä johtunee siitä, että puisto on yleisimmin tärkein kohde päiväkävijöille ja lähialueen asukkaille, joiden ei tarvitse majoittua alueella. Ennalta suunnittelematta tulleiden määrän vähäisyyden vuoksi tuloksia heidän kohdaltaan ei voida ilmoittaa.

Suomalaiset, kansallispuiston lähialueen ulkopuolelta saapuvat matkailijat tuottavat euromääräisesti selvästi suurimman tulovaikutuksen (taulukko 27). Lähialueelta saapuvien tulovaikutukset ovat vain pieni osa tästä, mikä johtuu suurimmaksi osaksi siitä, että he eivät yleensä käytä rahaa majoittumiseen. Yöpyjät tuottavatkin selvästi suuremman kokonaistulovaikutuksen kuin päiväkävijät (taulukko 28).

Taulukko 26. Rokuan kansallispuiston kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset kohteen tärkeyden mukaan vuonna 2011 (n = 210). * = havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvioida epäluotettavuuden vuoksi ilmoitettuna

Menolaji	Tärkein kohde n = 123		Yksi monista kohteista n = 77		Ennalta suunnittelemaan n = 7		Yhteensä n = 207	
	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	1 569	0,0	949	0,0	—*	—*	2 518	0,1
Paikallisliikenne ²	0	0,0	0	0,0	—*	—*	0	0,0
Ruoka- ja muut vähittäis- kauppaostokset	16 059	0,4	12 145	0,3	—*	—*	28 205	0,6
Kahvila ja ravintola	36 736	0,6	47 403	0,8	—*	—*	84 139	1,4
Majoittuminen	54 126	0,9	112 155	1,8	—*	—*	166 281	2,7
Ohjelmapalvelut ³	614	0,0	5 881	0,1	—*	—*	6 495	0,1
Muut menot ⁴	1 731	0,0	87	0,0	—*	—*	1 818	0,0
Välittömät vaikutukset yhteensä	110 835	2	178 620	3	—*	—*	289 456	5
Välilliset vaikutukset	54 503	0	85 713	1	—*	—*	140 217	1
Kokonaisvaikutukset⁵	165 339	2	264 334	4	—*	—*	429 672	6

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Taulukko 27. Rokuan kansallispuiston kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset matkailijaryhmittäin vuonna 2011 (n = 210). * = havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvioida epäluotettavuuden vuoksi ilmoitettuna

Menolaji	Kotimaan matkailijat n = 165		Ulkomaiset matkailijat n = 7		Lähialueen asukkaat n = 37		Yhteensä n = 209	
	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	1 934	0,0	—*	—*	560	0,0	2 494	0,1
Paikallisliikenne ²	0	0,0	—*	—*	0	0,0	0	0,0
Ruoka- ja muut vähittäis- kauppaostokset	24 477	0,5	—*	—*	2 586	0,1	27 063	0,6
Kahvila ja ravintola	70 259	1,1	—*	—*	10 170	0,2	80 428	1,3
Majoittuminen	150 659	2,4	—*	—*	9 472	0,2	160 131	2,6
Ohjelmapalvelut ³	5 420	0,1	—*	—*	1 013	0,0	6 433	0,1
Muut menot ⁴	1 800	0,0	—*	—*	0	0,0	1 800	0,0
Välittömät vaikutukset yhteensä	254 549	4	—*	—*	23 801	0	278 350	5
Välilliset vaikutukset	123 258	1	—*	—*	11 594	0	134 852	1
Kokonaisvaikutukset⁵	377 807	5	—*	—*	35 395	0	413 202	6

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Taulukko 28. Päiväkävijöiden ja majoittujien paikallistaloudelliset vaikutukset Rokuan kansallispuistossa ja lähialueella vuonna 2011 (n = 210).

Menolaji	Päiväkävijät n = 107		Majoittajat n = 103		Yhteensä n = 210	
	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	762	0,0	1 720	0,0	2 482	0,1
Paikallisliikenne ²	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Ruoka- ja muut vähittäis- kauppaostokset	3 393	0,1	24 409	0,5	27 802	0,6
Kahvila ja ravintola	20 001	0,3	63 418	1,0	83 419	1,3
Majoittuminen	7 058	0,1	156 848	2,5	163 906	2,6
Ohjelmapalvelut ³	0	0,0	6 402	0,1	6 402	0,1
Muut menot ⁴	1 706	0,0	85	0,0	1 792	0,0
Välittömät vaikutukset yhteensä	32 920	1	252 883	4	285 803	5
Väilliset vaikutukset	16 244	0	122 196	1	138 440	1
Kokonaisvaikutukset⁵	49 164	1	375 079	5	424 243	6

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

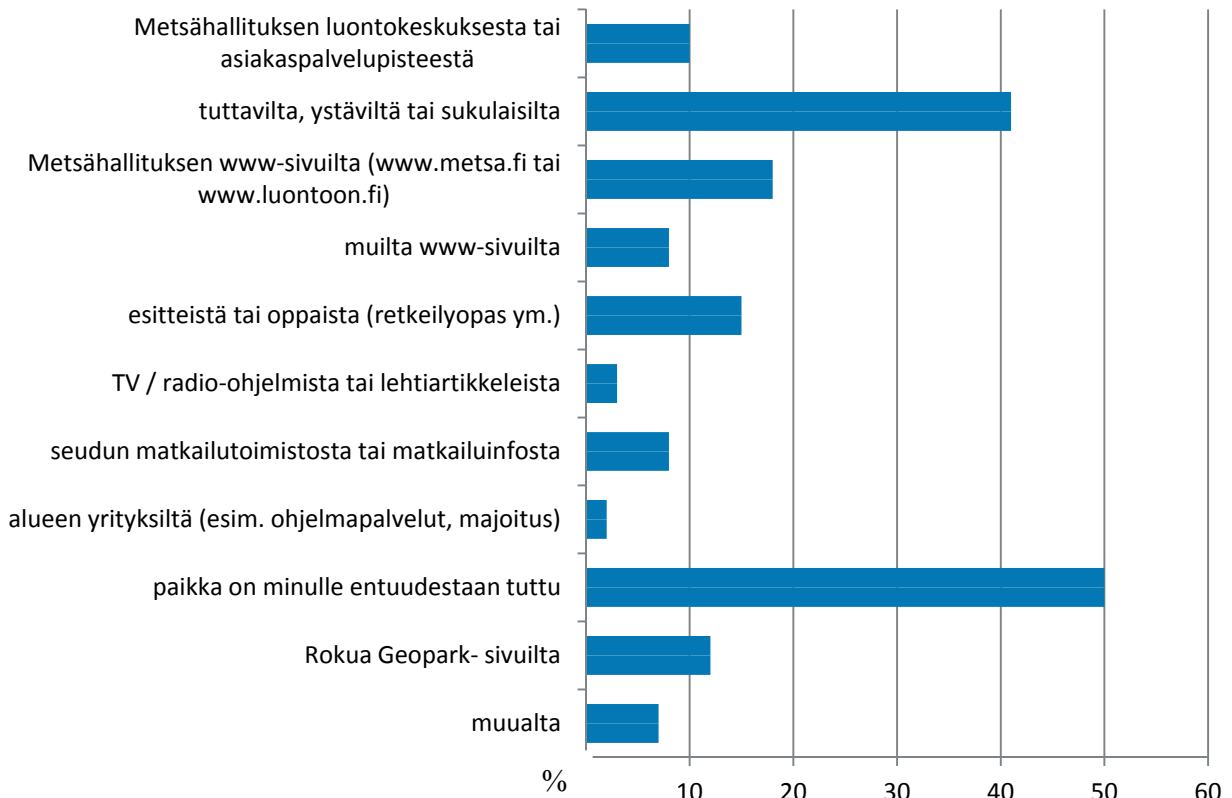
⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

3.2.8 Tietolähde

Kävijöiden tiedot Rokuan kansallispuistosta perustuivat monesti useaan eri tietolähteeseen (kuva 7). Puolelle kävijöistä kansallispuisto oli entuudestaan tuttu. Seuraavaksi yleisin tietolähde oli ystävät tai sukulaiset, joiden kautta tietoa oli saanut 41 % vastaajista. Internetistä oli saanut tietoa yhteensä 38 % vastaajista, yleisimmin Metsähallituksen verkkosivuilta (18 %), mutta myös Rokua Geopark -verkkosivuilta (12 %) ja muilta verkkosivuilta (8 %). Esitteitä ja oppaita oli käyttänyt tietolähteenä 15 % vastanneista. Vähiten tietoa saatiin alueen yrityksiltä. Opastuskeskus Suppa on seudun matkailuinfo ja tietolähteitä tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon, että osa kävijöistä on saattanut laittaa sen Metsähallituksen luontokeskus tai asiakaspalvelu -kohtaan tai alueen yrityksiin. Metsähallituksella ei ole luontokeskusta tai asiakaspalvelupistettä Rokualla. Lähin luontokeskus on Kalajoen Meriluontokeskus.

Tarjottujen vaihtoehtojen ulkopuolelta oli tietolähteeksi mainittu kuusi kertaa työpaikka. Muutama kävijä oli saanut tietoa oppilaitokselta ja hiihtoseuralta. Tietoa oli saatu myös yksittäiseltä henkilöltä ja Rokuan kartasta.

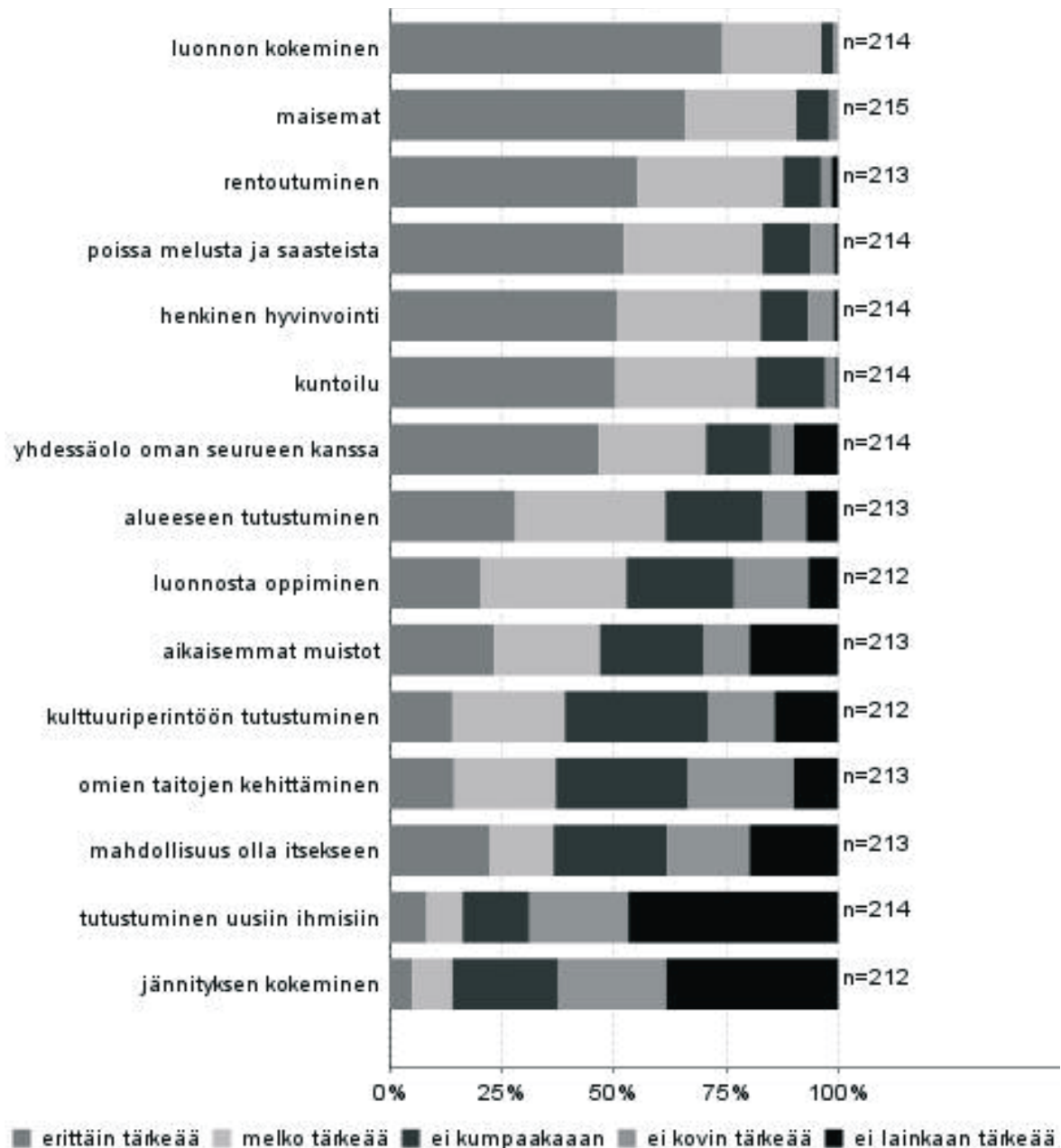

Kuva 7. Vastanneiden tietolähteet (n = 212).

3.3 Kävijätyytyväisyys

3.3.1 Käynnin tarkoitus

Tärkeimpinä syinä Rokuan kansallispuistossa vierailuunsa kävijät pitivät luonnon kokemista, maisemia, rentoutumista, olemista poissa melusta saasteista, henkistä hyvinvointia ja kuntoilua (kuva 8). Näitä piti joko erittäin tärkeänä tai melko tärkeänä vähintään 80 % vastaajista. Vähiten merkittäviä tekijöitä olivat jännityksen kokeminen, tutustuminen uusiin ihmisiin ja mahdollisuus olla itsekseen.

Kuva 8. Vastanneiden syyt Rokuan kansallispuistossa vierailuun.

3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta

Tutkimukseen osallistuneet arvioivat vierailullaan käyttämiensä palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laatua ja määrää. Vastanneet pitivät Rokuan kansallispuiston palveluja pääsääntöisesti hyvinä (kuva 9). Käytetyimpiä palveluita ja rakenteita olivat polkureitistö (99 % vastanneista), reittien opastetaulut (98 %), polkuviitoitukset (96 %) ja lähialueen tiestö (92 %). Vähiten arvioitiin erityistarpeiden huomioon ottamista (44 %) sekä autiotupaa (49 %).

Tyytyväisimpiä vastaajat olivat tulentekopaikkoihin sekä polkureitistöön: niiden laadun arvioitiin olevan keskimäärin 4,2 asteikolla 1–5, jossa 5 tarkoittaa erittäin hyvää ja 1 erittäin huonoa. Vastanneista 87 % piti tulentekopaikkoja ja 85 % polkureitistöä melko hyvinä tai erittäin hyvinä. Arvosanaan 4,1 ylsivät pysäköintipaikat ja arvosanaan 4,0 reittien opastetaulut, polkuviitoitukset sekä autiotupa. Yleisökäymälät saivat palveluista huonoimman keskiarvon (3,3). Yli puolet vastaajista piti niiden laatua keskinkertaisena tai huonompana. Jätehuollon toteutus ja ohjaus sai arvosanan 3,6 ja erityistarpeiden huomioon ottaminen ja lähialueen tiestö 3,7. Polttopuuhuollon arvioinnin suuri hajonta (keskiarvo 3,8) selittyy sillä, että puita oli kesän aikana tulipaikoilla vaihtelevasti. Tämä johtui huoltoyrittäjän tavasta täydentää puuvarastoja pienillä puuerillä – seurauksena oli, että polttopuut saattoivat loppua ennen seuraavaa täydennyskertaa. Maantienvarsien opastusta (3,8) pidettiin hyvänä Oulusta käsin, mutta tarkempaa tienvarsiopastusta kaivattiin esimerkiksi Opastuskeskus Supasta Pookin ja Pitkäjärven pysäköintialueille.

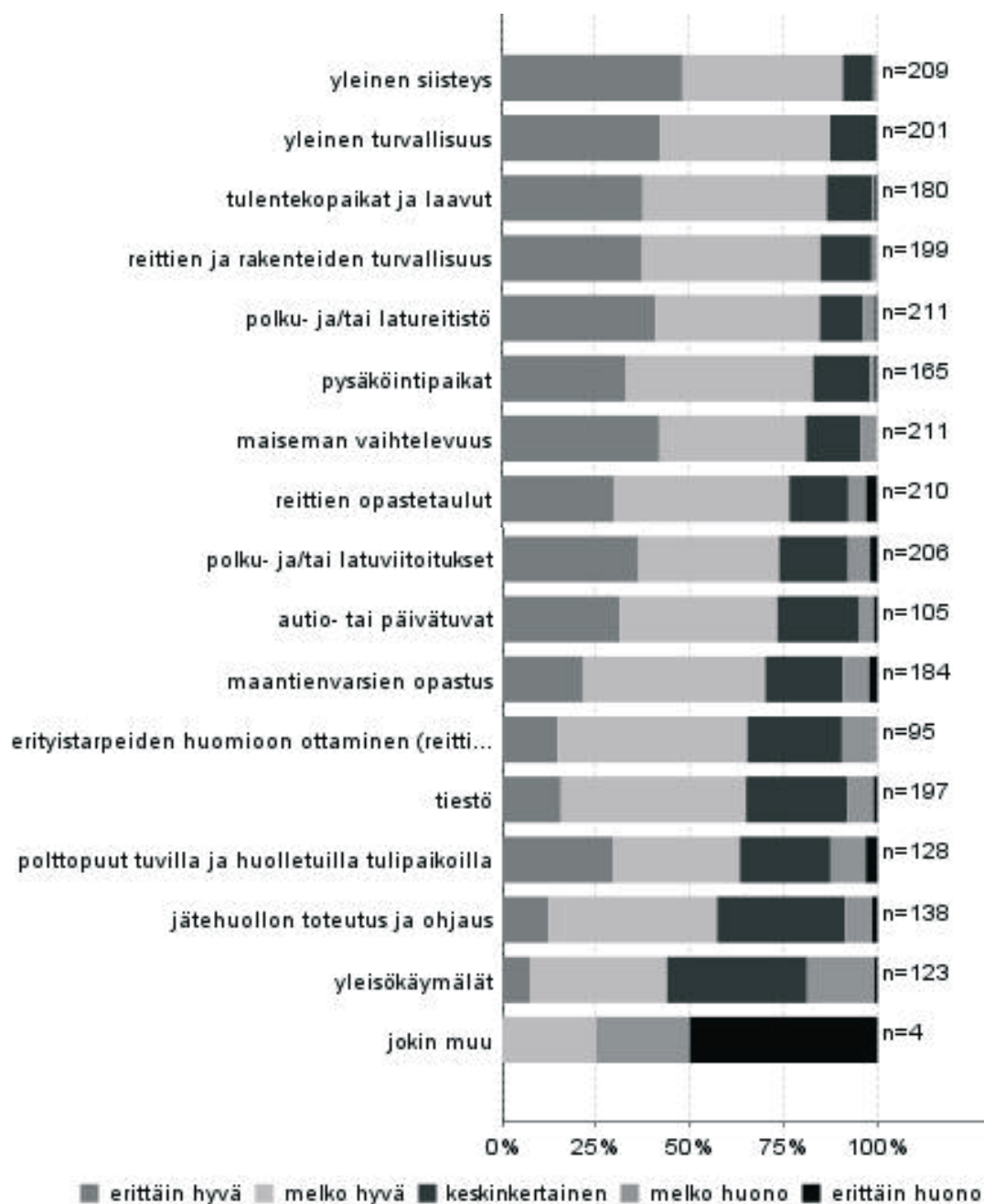
Kävijät arvostivat Rokuan kansallispuiston yleistä siisteyttä ja turvallisuutta sekä reittien ja rakenteiden turvallisuutta: lähes kaikki (85–92 %) vastanneista piti näitä melko tai erittäin hyvinä.

Tässä kävijätutkimuksessa ei arvioitu ollenkaan yrittäjien tuottamia palveluita, koska niitä ei ole kansallispuiston välittömässä läheisyydessä.

Palveluiden määrälle kävijät antoivat yleisarvosanan 4,2 asteikolla 1–5 (taulukko 29). Yhteensä 87 % vastaajista piti palveluiden nykyistä määrää melko hyvänä tai erittäin hyvänä. Kukaan ei ollut palveluiden määrään selvästi tyytymätön.

Yksityiskohtaisemmassa arvioinnissa vähintään 80 % vastaajista oli arvioinut palveluiden määrän liki kaikissa kohdissa sopivaksi (taulukko 30). Parhaiten alueen käyttäjien tarpeita vastasi tiestön määrä, jota 91 % vastanneista piti sopivana. Arvosanojen keskiarvoksi muodostui useissa kohdissa noin 2 asteikolla 1–3 (1 = liian pieni, 2 = sopiva, 3 = liian suuri määrä).

Yleisökäymälöitä toivoi alueelle lisää 25 % niiden määrää arvioineista 125:sta vastaajia. Myös jätehuollon toteutusta ja ohjausta sekä polttopuita kaipasi lisää 22 % niiden määrää arvioineista.

Kuva 9. Vastanneiden mielipiteet Rokuan kansallispuistossa käyttämiensä palveluiden laadusta.

Taulukko 29. Vastanneiden tyytyväisyys Rokuan kansallispuiston palvelujen määrään kokonaisuudessaan. Arviointi: 1 = erittäin tyytymätön, ... 5 = erittäin tyytyväinen.

	Arvioinut		Arviointi, %					Keskiarvo
			erittäin tyytymätön	melko tyytymätön	ei kumpikaan	melko tyytyväinen	erittäin tyytyväinen	
	n	%						
Tyytyväisyys palveluiden määrään kokonaisuudessaan	213	99	0	0	13	55	32	4,2

Taulukko 30. Mielenpito Rokuan kansallispuiston palvelujen määrästä. Arviointi: 1 = liian pieni, 2 = sopiva, 3 = liian suuri.

Palvelu	Arvioinut		Arviointi, %			En osaa sanoa		Keskiarvo	Keskihajonta
			liian pieni	sopiva	liian suuri	n	%		
	n	%							
Pysäköintipaikat	153	75	8	88	3	50	24	1,95	0,34
Tiestö	164	80	3	91	6	37	18	2,03	0,30
Reittien opastetaulut	192	94	15	82	4	12	6	1,89	0,41
Polkureitistö	190	93	5	88	7	13	6	2,03	0,35
Polkuviitoitukset	188	92	15	81	4	15	7	1,88	0,42
Tulentekopaikat ja laavut	166	81	10	90	0	37	18	1,90	0,30
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	121	59	22	77	1	81	40	1,79	0,43
Yleisökäymälät	127	62	25	73	2	75	37	1,76	0,46
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	129	63	22	77	2	73	36	1,80	0,44
Erytistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	79	39	13	86	1	122	60	1,89	0,36
Autiotupa	102	50	14	85	1	100	49	1,87	0,36
Maantienvarsien opastus	165	80	15	85	1	37	18	1,86	0,36
Vastanneita yhteensä	205								

3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen

Kävijöiden ennako-odotukset Rokuan kansallispuiston luonnonympäristöstä, harrastusmahdollisuuksista ja reiteistä sekä rakenteista täyttyivät erittäin hyvin (taulukko 31). Kävijät arvioivat odotuksia asteikolla yhdestä viiteen (1 = toteutui erittäin huonosti, 5 = toteutui erittäin hyvin).

Parhaiten odotukset täytti luonnonympäristö, jonka vastaavuus odotuksiin sai keskiarvon 4,66. Hieman heikommin odotuksia vastasivat reitit ja rakenteet, joka sai keskiarvoksi kuitenkin 4,36. Myös harrastusmahdollisuuksiin oltiin tyytyväisiä (4,21), joskin vastauksissa oli reittien ja rakenteiden tapaan hieman enemmän hajontaa kuin luonnonympäristön arvioinnissa.

Kaikkiaan kävijöiden odotukset täyttyivät hyvin, eikä mihinkään kohtaan annettu vastausta ”erittäin huonosti”.

Taulukko 31. Vastanneiden ennako-odotusten täytyminen Rokuan kansallispuistossa. Arviointi: 1 = erittäin huonosti, ... 5 = erittäin hyvin.

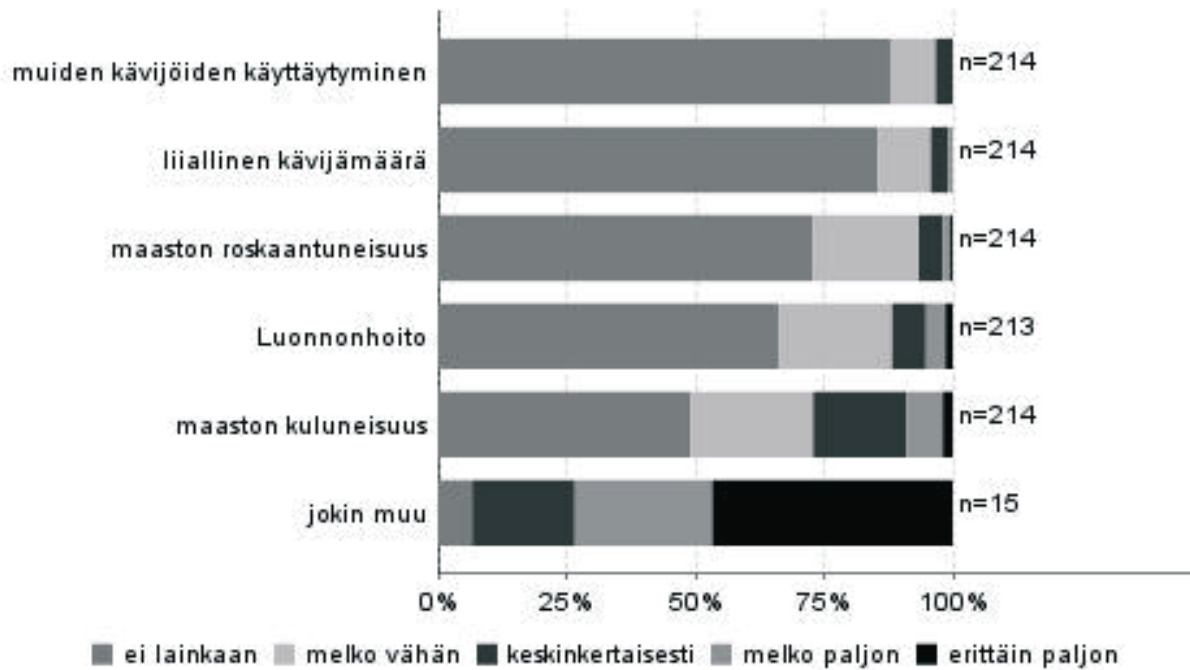
Odotukset	Vastanneita		Arviointi, %					Keskiarvo	Keskihajonta
			erittäin huonosti	melko huonosti	keskin-kertaisesti	melko hyvin	erittäin hyvin		
	n	%							
Luonnonympäristö	214	100	0	0	6	23	71	4,66	0,58
Harrastusmahdollisuudet	210	98	0	0	17	43	40	4,21	0,74
Reitit ja rakenteet	214	100	0	2	10	35	52	4,36	0,80
Yhteensä	214								

3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät

Vastaajia pyydettiin arvioimaan, oliko jokin tekijä häirinnyt heidän vierailuaan Rokuan kansallispuistossa. Mieli pidettä kysyttiin maaston kuluneisuudesta ja roskaantuneisuudesta, luonnonympäristön käsittelystä, liiallisesta kävijämäärästä ja muiden kävijöiden käyttäytymisestä. Näiden lisäksi oli mahdollista ilmoittaa ja arvioida käyntiä häirinneitä muita tekijöitä. Arviointi suoritettiin asteikolla yhdestä viiteen (1 = häiritse erittäin paljon, ... 5 = ei häirinnyt lainkaan).

Suurinta osaa vastaajista ei häirinnyt lainkaan muiden kävijöiden käyttäytyminen tai liiallinen kävijämäärä (kuva 10). Voimakkaimmin kävijöitä häiritsevät maaston roskaantuneisuus ja luonnonhoito, joista ensimmäisenä mainitun arvioi erittäin tai melko häiritseviksi 9 % ja toisena mainitun 5 % vastaajista. Tosin huomattavaa osaa vastaajista nämä eivät häirinneet lainkaan.

Häiritsevänä jonkin muun kuin edellä mainitut tekijät oli kokenut 15 vastaajaa (taulukko 32). Valtaosa näistä tekijöistä koski jollakin tapaa puutteellisia tai epäselviä karttoja, opasteita tai viitoitusta (6 mainintaa). Muutamaa vastaajaa oli häirinnyt kulttuurikohteiden huono kunto, hyönteiset ja sateen aiheuttamat muutokset maaperässä. Häiriötekijäksi oli koettu myös huonokuntoinen käymälä, maastossa poltetut puurakenteet sekä liian helpot reitit.

Kuva 10. Vastanneita häirinneet tekijät Rokuan kansallispuistossa.

Taulukko 32. Muut vastanneita häirinneet tekijät.

Häiriö	kpl
Epäselvät kartat	2
Eksyminen	1
Huonot opasteet erityisesti hiihtostadionin seudulla!	1
Hätäjärven lähellä poltetut puurakenteet	1
Kakkainen huussi Pitkäjärvellä	1
Kulttuurikohteiden huono kunto, esim. Palotorni	2
Kärpäset	1
Olematon reittimerkintä	1
Olisi saanut olla haasteellisemmat reitit	1
Opasteiden vähäisyys	1
Sateen aiheuttama liukkaus --> kaatumisvaara	1
Sääsket	1
Veden syövyttämät, jopa 60–70 cm syvät uomat monilla rinteillä	1
Yhteensä	15

3.3.5 Kävijättyytyväisyysindeksi

Rokuan kansallispuiston valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijättyytyväisyysindeksi oli 4,21. Arvosana 5 tarkoittaa erittäin hyvää ja arvosana 1 erittäin huonoa. Indeksillä on käytökelpoinen valtakunnallisissa vertailuissa ja kuvaa karkealla tasolla kävijöiden yleistä tyytyväisyyttä kyseiseen käyntiin kansallispuistossa. Kävijättyytyväisyysindeksi on laskettu seuraavien osa-tekijöiden keskiarvona: mielipiteet palveluista ja ympäristön laadusta, ennako-odotusten toteutuminen ja käyntiä häirinneet tekijät. Rokuan kansallispuisto sai muista kävijättyytyväisyyden osa-tekijöistä arvosanaksi yli 4, mutta palveluissa oli kävijöiden mielestä enemmän kehittämisen varaa (taulukko 33). Palveluiden kokonaiskeskiarvoa laskivat etenkin tyytymättömyys yleisökäymälöihin, jätehuollon toteutukseen ja ohjaukseen sekä polttopuuhuoltoon.

Taulukko 33. Kävijättyytyväisyyden osatekijöiden keskiarvot ja kävijättyytyväisyysindeksi Rokuan kansallispuistossa. Arviointi: 1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä.

Palvelut		Ympäristö		Odotukset		Häiriötekijät	
Pysäköintipaikat	4,14	Yleinen turvallisuus	4,30	Luonnonympäristö	4,66	Maaston kuluneisuus	4,11
Tiestö	3,72	Yleinen siisteys	4,38	Harrastusmahdollisuudet	4,21	Maaston roskaantuneisuus	4,64
Reittien opastetaulut	3,96	Maiseman vaihtelevuus	4,19	Reitit ja rakenteet	4,36	Liiallinen kävijämäärä	4,80
Polku- ja/tai latureitistö	4,22					Muiden kävijöiden käyttäytyminen	4,85
Polku- ja/tai latuviitoitukset	4,00					Luonnonhoito	4,48
Tulentekopaikat ja laavut	4,23						
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	3,77						
Yleisökäymälät	3,32						
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	3,59						
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	3,71						
Autio- tai päivätuvat	3,99						
Maantienvarsien opastus	3,80						
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	4,12						
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	4,21						
Palveluiden määrä	4,18						
Aluekohtainen keskiarvo	3,96		4,29		4,41		4,58
Vertailukelpoinen keskiarvo	3,97		4,29		4,41		4,60
Aluekohtainen kävijättyytyväisyysindeksi						4,20	
Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijättyytyväisyysindeksi						4,21	

3.4 Aluekohtaiset kysymykset

Kävijätutkimuslomakkeessa kysyttiin viimeisenä oliko Rokua Geoparkilla ollut merkitystä kävijöiden matkapäätökseen vierailla Rokualla. Kävijöistä yli puolet vastasi, että Geoparkilla ei ollut merkitystä matkapäätökseen (taulukko 34). Osa näistä kävijöistä oli kuitenkin kuullut Geoparkista, useimmiten lukenut siitä jostain lehdestä. Vastanneista 9 %:lle Geopark oli erittäin tärkeä syy vierailla Rokualla ja muutama vastaaja olikin tullut ainoastaan sen takia. Tällöin oli kiinnostuttu nimenomaan Rokuan alueen geologiasta ja erikoisesta luonnonympäristöstä.

Taulukko 34. Kuinka suuri merkitys Rokua Geoparkilla oli matkapäätöstä tehdessänne?

	Arvioinut		Arviointi, %					Keski-arvo
			ei merkitystä	vähäinen merkitys	kohtalainen merkitys	suuri merkitys	erittäin suuri merkitys	
	n	%						
Rokua Geopark	215	100	53	11	18	10	9	2,1

3.5 Vapaamuotoiset ajatukset

Vapaamuotoista palautetta antoi 34 henkilöä (16 % vastaajista). Puolet palautteesta (52 %) oli Rokuan kansallispuistoa koskevia kehittämissuhteita. Valituksia vapaamuotoisista palautteista löytyi 13 kappaletta (23 %). Loput palautteista olivat kehuja, kiitoksia, tiedusteluja tai muita kommentteja. Vapaamuotoinen palaute löytyy kokonaisuudessaan liitteestä 5.

Kehittämissuhteet koskivat pääasiassa kansallispuiston reittejä, maasto-opasteita ja viittoja sekä puiston muita palvelurakenteita. Reittejä ja karttoja toivottiin selkeämmiksi, sillä usea vastaaja oli eksynyt Rokualla. Muutamalla kävijällä oli mukana vanha kartta alueesta, minkä takia he olivat eksyneet. Lisäksi toivottiin, että reiteillä olisi selkeä alku- ja päättymispiste. Rengasreitit koetaan hankalaksi Rokualla, jossa risteilee paljon erilaisia teitä, polkuja ja latupohjia. Vaikka tutkimus tehtiin kesällä, palautetta annettiin myös laduista. Muutaman vastaajan mielestä latuverkoston pitäisi olla monipuolisempi talvella ja sitä pitäisi ylläpitää tehokkaammin. Muutama vastaaja toivoi puolestaan maastopyöräreittejä. Kolmosten ympäristöön toivottiin uutta luontopolkua. Latupohjia pidettiin kesällä pahannäköisinä, kun maa-aines oli sateen jälkeen lähtenyt liikkeelle.

Eniten hämmennystä vapaamuotoisen palautteen antajien keskuudessa herättivät maasto-opasteet ja viitat. Usea vastaaja oli ollut käyntinsä aikana enemmän tai vähemmän eksyksissä. Pitkäjärven ja Pookin pysäköintialueet koettiin vaikeiksi löytää ja niihin toivottiin selkeää opastusta. Lisäksi pysäköintialueille toivottiin selkeämpää opastusta puiston reiteistä ja kunnollista opastusta puistoon. Polkuviitoituksiin oltiin pääasiassa tyytyväisiä niiden uudistamisen jälkeen, mutta osa kävijöistä koki niiden huonontuneen entisestään. Polkuviitoituksia koskien annettiin useampi palaute. Palautteessa ihmeteltiin, miksi polkureittejä merkitään samoilla väreillä, sillä eksytyttyään voi luulla olevansa aivan muualla, kuin missä on. Lisäksi ehdotettiin, että reitin kääntyessä merkattaisiin puihin esimerkiksi isoja X-merkkejä jonkin matkaa väärää reittiä pitkin. Opastetauluja ja karttoja toivottiin lisää ja niihin toivottiin selkeyttä.

Muista palvelurakenteista eniten kommentteja annettiin näköalatornista. Monen kävijän mielestä torni olisi hyvä saada käyttöön. Maisematornin käytön myötä alueelle tulisi enemmän lisäarvoa, kun ihmisille jäisi mieleen hienot näköalat.

Palautteessa kiiteltiin yleisesti kansallispuiston ylläpitoa ja oltiin tyytyväisiä maisemiin. Rokuan kaunista ympäristöä ja rauhaa keuhuttiin haastattelijalle useammin kuin mitä palautteessa näkyy. Pookivaaralla sijaitsevaa päivätupa Pookin Paussia keuhuttiin haastattelijalle useaan otteeseen ja sen olemassaoloon oltiin erittäin tyytyväisiä. Osa kävijöistä ihmetteli, miten Rokua on säilynyt niin hiljaisena paikkana, mutta toisaalta olivat myös sitä mieltä, että kansallispuisto ei enempää kävijöitä kaipaakaan.

4 Tulosten tarkastelu

4.1 Yhteenveto

Vuonna 1956 perustettu Rokuan kansallispuisto on yksi maamme pienimmistä kansallispuistoista. Puisto on pääasiassa hyvin rauhallinen ja se on tärkeä virkistyskohde lähikuntien ja -kaupunkien asukkaille. Tutkimukseen vastanneista 96 % oli suomalaisia. Heistä yli kolmannes saapui kansallispuistoon lähikaupunki Oulusta. Seuraavaksi eniten kävijöitä tuli puiston lähialueelta Vaalasta, Muhokselta ja Utajärveltä.

Kävijätutkimukseen vastanneista 60 % oli naisia ja 40 % miehiä. Suurin kävijäryhmä oli 45–54-vuotiaat. Tutkimukseen vastanneiden keski-ikä oli 47 vuotta. Kävijät olivat suhteellisen korkeasti koulutettuja. Yli puolella vastaajista oli alempi tai ylempi korkeakoulututkinto.

Puistoon saavuttiin yleisimmin henkilöautolla tai kävellen. Useimmiten puistossa vierailtiin 2–5 hengen seurueissa. Yli 40 % kävijöistä saapui puistoon oman perheen kanssa. Seuraavaksi yleisintä oli saapua ystävien tai työkavereiden kanssa. Vastanneista 15 %:lla oli seurueessa mukana lapsia.

Kansallispuiston suosituin vierailukohde oli Pookivaara, jolla vieraili yhdeksän kymmenestä kävijästä. Yli puolet ilmoitti lisäksi vierailleensa Pitkäjärvellä tai kävelleensä Pookin polulla. Kansallispuistoon tultiin ennen kaikkea kävelemään, nauttimaan luonnosta, katselemaan maisemia ja retkeilemään. Vilkkainta puistossa oli loppukesästä ja alkusyksystä sekä viikonloppuisin, erityisesti lauantaisin. Tärkeimmät syyt vieraillla Rokuan kansallispuistossa olivat luonnon kokeminen, maisemat, rentoutuminen, poissaolo melusta ja saasteista, henkinen hyvinvointi ja kuntoilu.

Rokuan kansallispuisto on pääasiassa päiväkäyntikohde. Yöpyjiä tutkimukseen osallistuneista oli joka kymmenes. Päiväkäynti kesti keskimäärin kolme tuntia ja yöpyminen lähes poikkeuksetta ainoastaan yhden yön. Lähialue mukaan luettuna tutkimukseen vastanneista yöpyjiä oli lähes 60 %. Tämä selittyy heti puiston ulkopuolella olevasta suhteellisen runsaasta majoitustarjonnasta. Yleisimmin yövyttiin kuitenkin joko omassa tai vuokramökissä tai tuttavien ja sukulaisten luona.

Yli 70 % vastanneista oli vierailut Rokuan kansallispuistossa aiemmin. Keskimäärin puistossa oli vierailtu jo yli 20 vuotta sitten ja varhaisin vierailu alueella oli tapahtunut jo ennen kansallispuiston perustamista. Rokuan kansallispuisto on suosittu kohde lähialueen ja -kaupunkien asukkaiden keskuudessa ja sinne palataan rauhoittumaan aina uudestaan. Unescon myöntämän Geoparkstatuksen myötä alueelle odotetaan uusia kävijäryhmiä kotimaan lisäksi myös ulkomailta.

Rokuan kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset vuoden 2010 kävijämäärällä laskettuna olivat noin 424 000 euroa ja 6 henkilötyövuotta. Keskimäärin kävijät kuluttivat 18 euroa käyntiään kohden. Eniten rahaa käyttivät kotimaiset, lähialueen ulkopuolelta tulevat majoittajat. Määrällisesti eniten rahaa käytettiin majoittumiseen, jolla oli myös suurimmat kokonaistulovaikutukset. Seuraavaksi eniten rahaa käytettiin kahvila- ja ravintolaostoksiin. Suomalaiset, kansallispuiston lähialueen ulkopuolelta saapuvat matkailijat tuottivat euro-määräisesti selvästi suurimman tulovaikutuksen.

Kävijät olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä käyttämiinsä palveluihin. Eniten kiitosta keräsivät tulipaikat, polkureitistö, pysäköintipaikat, reittien opastetaulut, polkuviitoitukset sekä autiotupa. Myös kansallispuiston siisteyttä ja turvallisuutta arvostettiin erittäin paljon. Tyytymättömmimpiä oltiin yleisökäymälöiden, jätehuollon ohjauksen ja toteutuksen, erityistarpeiden huomioonottamisen ja tiestön laatuun. Palvelujen määrää pidettiin pääsääntöisesti sopivana, vaikkakin yleisökäymälöitä, jätehuollon ohjausta ja polttopuuhuoltoa toivottiin alueelle lisää.

Kävijöiden odotukset Rokuan kansallispuiston luonnonympäristöä, harrastusmahdollisuuksia sekä reittejä ja rakenteita kohtaan täyttyivät erittäin hyvin. Parhaiten odotukset täytti alueen luonnonympäristö. Puolta kävijöistä oli häirinnyt vähän tai jonkin verran maaston kuluneisuus ja kolmannesta alueen luonnonhoito.

Vaikka kävijät olivat pääasiassa tyytyväisiä kansallispuiston reitteihin, opasteisiin ja viitoituksiin, niitä koskien annettiin eniten vapaamuotoista palautetta. Puolet palautteesta oli kehittämisehdotuksia. Reittejä, karttoja ja viitoituksia toivottiin selkeämmiksi ja niitä toivottiin enemmän. Usea vapaamuotoisen palautteen antaja oli eksynyt Rokualla tai kansallispuistoon oli ollut vaikea löytää. Palotorni haluttiin yleisökäyttöön näköalatorniksi. Rokuan rauhaa ja ympäristöä keuhuttiin usein.

Kaiken kaikkiaan Rokuan kansallispuiston kävijät olivat hyvin tyytyväisiä kansallispuiston palvelutarvukseen ja ylipäänsä puiston olemassaoloon.

4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin

Rokuan kansallispuistossa tehtiin ensimmäinen kävijätutkimus vuonna 2004 (Jaronen 2005). Tällöin kävijätutkimuksessa tarkasteltiin koko Rokuanvaaran aluetta, joka on alueena huomattavasti laajempi verrattuna pelkkään kansallispuistoon ja sisältää enemmän palvelurakenteita. Tutkimuksen 200 vastauksesta ainoastaan 4 % oli saatu kansallispuiston alueelta. Myös kyselylomakkeissa oli eroja. Vuosien 2004 ja 2011 kävijätutkimusten tuloksia voidaankin vertailla vain tiettyjen kohtien osalta ja ainoastaan hyvin yleisellä tasolla.

Molempina ajankohtina kävijätutkimukseen suhtauduttiin myönteisesti. Suurin osa kävijöistä koki tärkeäksi päästä vaikuttamaan alueen kehittämiseen ja alueen tulevaisuudesta oli kiinnostuttu molempina vuosina. Tämä viestii aktiivisesta käyttäjäkunnasta, joka kokee Rokuan tärkeäksi virkistytymispaikaksi. Vuonna 2004 Rokuanvaara ja vuonna 2011 kansallispuisto olivat entuudestaan tuttuja jopa yli 70 % kävijöistä.

Kansallispuiston kävijärakenne vuonna 2011 oli lähestulkoon aivan samanlainen kuin Rokuanvaaran kävijärakenne vuonna 2004. Molemmissa kävijöiden keski-ikä oli noin 47 vuotta ja suurin kävijäryhmä oli 45–54-vuotiaat. Myös miesten ja naisten osuus oli sama. Rokuanvaaralle ja kansallispuistoon saavuttiin pääasiassa lähikunnista ja -kaupungeista.

Myös seurueiden koostumus oli hyvin samankaltainen molemmissa tutkimuksissa. Pääasiassa liikuttiin pienissä 2–5 hengen ryhmissä, joka koostui yleisimmin oman perheen jäsenistä. Yksin matkaaminenkaan ei ollut poikkeus. Molempina tutkimusajankohtina alueella liikkui myös suuria ryhmiä, mistä voidaan päätellä, että Rokua on edelleen suosittu virkistys- ja opetuskohde muun muassa oppilaitoksille ja työyhteisöille.

Molempina ajankohtina tärkeimpiin syihin tulla Rokualle kuuluivat luonnossa oleminen ja siitä nauttiminen sekä rentoutuminen. Rokua on ennen kaikkea luontomatkailukohde ja alueen ympäristön ja rauhan arvostaminen nousee tutkimuksissa päällimmäiseksi.

Kiitokset

Kiitokset Mikko Pukkilalle, joka auttoi ASTAan liittyvien ongelmien ratkaisemisessa. Kiitokset myös Pekka Hautalalle, joka esitteli Rokuan alueen ja auttoi jatkuvaan keräykseen liittyvissä asioissa. Erityiskiitokset kaikille kyselyyn osallistuneille myönteisestä suhtautumisesta ja aidosta kiinnostuksesta Rokuan kansallispuistoa ja tätä kävijätutkimusta kohtaan.

Lähteet

- Jaronen, M. 2005: Rokuan matkailijat ja alueen matkailukäyttö. Kesäkauden kävijätutkimus 2004. – Raportti, Metsähallitus, Pohjanmaan luontopalvelut, Oulu. 31 s.
- Kajala, L., Almik, A., Dahl, R., Dikšaitė, L., Erkkonen, J., Fredman, P., Jensen, F. Søndergaard, Karoles, K., Sievänen, T., Skov-Petersen, H., Vistad, O. I. & Wallsten, P. 2009: Kävijäseuranta luontoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokemuksiin perustuva opas. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 116. 144 s.
- Metsähallitus 2008: Rokuan kansallispuiston ja valtion omistamien Natura-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 37. 47 s.
- 2011: Rokuan kansallispuisto. – Luontoon.fi-verkkopalvelu, Metsähallitus, Vantaa. <www.luontoon.fi/rokua>, viitattu 25.10.2011.
- & Metsäntutkimuslaitos 2009: Kansallispuistojen ja retkeilyalueiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset. – Raportti 14.12.2009, Metsähallitus, Vantaa. Asianro 3017/52/2009. <<http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Eraasiatjaretkeily/Virkistyskaytonsuunnittelu/suojelualueidenmerkityspaikallistaloudelle/Documents/Kavijoiden%20paikallistaloudelliset%20vaikutukset.pdf>>. 16 s.

Rokuan kansallispuiston kävijätutkimuksen 2011 otantakehikko

Paikka	Kohderyhmä	Havaintoja (tavoite)	Keruu- päiviä
Pitkäjärvi (PI)	Päiväkävijät, yöpyjät	100	18
Pooki (PO)	Päiväkävijät, yöpyjät	100	17
Jatkuva keräys Pookin Paussilla aloitettu 4.8.2011	Päiväkävijät, yöpyjät		
	<i>Yhteensä</i>	200	35

Aineiston keruuaikataulu ja sen toteutuminen Rokuan kansallispuistossa 2011**Merkkien selitykset:**

PI = Pitkäjärvi, PO = Pooki

* = jatkuva keräys, laatikko tyhjenetty

Keruupäivistä peruttiin kovan sateen takia 19.6., 22.6., 23.8. ja 17.9.

Kesäkuu 2011...

päivä	ma 6.6.	ti 7.6.	ke 8.6.	pe 10.6.	la 11.6.	su 12.6.	ti 14.6.
paikka	PI	PO	PI	PO	PI	PI	PO
kello							
tavoite	6	6	6	6	6	6	6
kpl	1	0	3	3	10	3	0
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							20

... Kesäkuu 2011 ... Heinäkuu 2011 ...

päivä	to 23.6.	su 3.7.	ke 6.7.	to 7.7.	la 9.7.	pe 15.7	la 16.7.
paikka	PO	PI	PI	PO	PO	PO	PI
kello							
tavoite	6	6	6	6	6	6	6
kpl	6	4	8	2	9	8	3
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							40

... Heinäkuu 2011 ... Elokuu 2011...

päivä	ma 18.7.	ma 25.7	ti 26.7.	pe 5.8.	la 6.8.	ke 10.8.	to 11.8.
paikka	PO	PO	PI	PI	PO	PI	PO
kello							
tavoite	6	6	6	6	6	6	6
kpl	7	5	0	3+1*	7	3+4*	4+1*
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							35

... Elokuu 2011...

päivä	ma 15.8	la 20.8	ke 24.8.	to 25.8.	la 27.8.	su 28.8.	ti 30.8.
paikka	PO	PI	PI	PO	PO	PI	PI
kello							
tavoite	6	6	6	6	6	6	6
kpl	3+5*	14+2*	3+1*	3	16	4	2
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							53

Syyskuu 2011

päivä	pe 2.9.	ti 6.9.	ke 7.9.	to 8.9.	ma 12.9	pe 23.9	ma 26.9
paikka	PO	PI	PO	PI	PO	PI	PO
kello							
tavoite	6	6	6	6	6	6	6
kpl	3+1*	4+8*	4	1	2+3*	23+1*	14+3*
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							67

YHTEENSÄ 215

Vastaajien asuinkunnat

LIITE 3.

Asuinkunta	kpl	%
Oulu	76	37
Vaala	16	8
Muhos	12	6
Utajärvi	10	5
Haukipudas	7	3
Helsinki	5	2
Kempele	5	2
Oulunsalo	5	2
Espoo	4	2
Hämeenlinna	4	2
Kiiminki	4	2
Kuopio	4	2
Liminka	4	2
Tyrnävä	4	2
Oulainen	3	1
Keuruu	3	1
Kajaani	3	1
Ii	2	1
Kaskinen	2	1
Kemi	2	1
Kokkola	2	1
Multia	2	1
Pello	2	1
Rovaniemi	2	1
Sastamala	2	1
Turku	2	1
Haapavesi	1	0
Iisalmi	1	0
Jyväskylä	1	0
Kangasala	1	0
Kauhajoki	1	0
Kaustinen	1	0
Kirkkonummi	1	0
Leppävirta	1	0
Masku	1	0
Nivala	1	0
Pori	1	0
Pudasjärvi	1	0
Raahe	1	0
Savitaipale	1	0
Savonlinna	1	0
Seinäjoki	1	0
Vaasa	1	0
Vantaa	1	0
Yhteensä	205	100

Vastaajien ilmoittamat matkan muut kohteet

Matkan muut kohteet, kun Rokuan kansallispuisto oli yksi suunnitelluista kohteista	kpl
Geoparkin alue	2
Health & Spa, Hertan maailma	1
Kalmansärkkä (huono opastus!)	2
Kilpisjärvi	2
Koitelinkoski	1
Kuortane, Kalajoki, Kajaani, Koli	2
Mummola, kesämökki	1
muut kansallispuistot ja kaupungit (Oulu)	1
muut Rokuan luontopolut	1
mökki, Rokuan harjualue (Syvyyden kaivo)	1
oma mökki	10
oma mökki, kylpylä (Health&Spa)	2
ONMKY:n leirikeskus	2
Opastuskeskus Suppa	1
Oulanka	1
Oulu	3
Oulu, Rokua Health & Spa	1
Oulujoki	1
Oulujärvi	2
Rokua Health & Spa	2
Rokua Health&Spa lomaosake	2
Rokuan alue kokonaisuudessaan	4
Rokuan harjualue (Syvyydenkaivo)	2
Rokuan lähiympäristö (marjastus)	1
Rokuanhovi	2
Rokuansydän-reitti	1
Rokuanvaara	10
Rokuanvaara, asuntovaunualue	1
Rokuanvaara, Oulujoki, Turkansaari	1
Rokuanvaara, Syvyydenkaivo	1
Rovaniemi	1
sukulaiset	1
sukulaisvierailu	1
Säräisniemen kesämökki	1
visiting my friend	1
ystävien mökki	1
Yhteensä	71

Vapaamuotoinen palaute aihepiireittäin

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
Lvk– Retkeily - Polttopuuhuolto	kehittämisehdotus	tulentekopaikoille puita!
Lvk– Retkeily - Jätehuolto	kehittämisehdotus	Biojätteelle selkeämpi opastus, ei löydy Pitkäjärven huussin takaa!
Lvk– Retkeily -Tuvat ja kämpät	muu	Pookin uudella majalla näyttää olevan paljon kävijöitä! Huolehtikaa, että uusi vieraskirja on siellä ennen kuin vanha täyttyy! Kiitos.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Paljon polkuja kulkee metsissä ristiin rastiin, olisi hyvä olla tarkka kartta alueelta, ei kyllä meinattukaan eksyä reitiltä, mutta joku voisi ehkä eksyä.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Olisi kiva, jos olisi myös maastopyöräilyreittejä.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Latuverkosto kuntoon talvella, pitäisi voida hiihtää Pitkäjärvelle asti.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Uusi luontopolku Kolmosten lähistölle (alueen kauneimmat maisemat)
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Reitit on aika epämääräisiä (esim. Keisarinkierros). Ihmiset kaipaavat tietoa mistä mikäkin reitti alkaa ja mihin se loppuu.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Maastopyöräreitit voisivat kulkea latupohjaa pitkin kesäisin.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Poluille kaatuneet puut pitäisi sahata pois tai kaataa, sillä uusia polkuja muodostuu turhaan kun ihmiset kiertävät puut. Keisarinkierroksella on nyt muutama kaatunut puu.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Puiston latupohjat ovat kesäisin aika pahannäköisiä ja varsinkin saateen jälkeen aines liikkuu. Voisiko näitä stabiloida jotenkin?
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Latuja ei enää kunnosteta talvella, hiihtäjät ovat kaikonneet
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Ihmiset eksyy Rokualla paljon/helposti!
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Miksi poluille on paikoin levitetty soraa, vaikea kävellä ja häiritsee.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Keisarinkierroksella ei näy kaikissa kohtaa valkoiset pallot, sillä männyt kasvaa nopeaa ja viitoituksen näkyvyys on paikoin huonontunut esim. Kolmosten lähistöllä --> oksia voisi käydä katkomassa.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Opasteissa saisi olla "olet tässä"-merkintöjä.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	P-paikoille paremmat opasteet mistä mikäkin reitti lähtee.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Jonkinlainen opastetaulu/kartta Pookivaaralle olisi kiva.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Kartat voisivat olla selkeämpiä! Nyt mentiin sinne minne ei pitänyt Keisarinkierroksella.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Hätäjärvelle voisi palauttaa opasteet ja polkuviitoituksen.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Opastusta Pitkäjärven P-alueella tulisi parantaa.

Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Olemme patikoineet paljon Ranskassa. Siellä on reitit merkitty selvästi kirkkain värein alusta lähtien. Eksyimme JÄLLEEN hiihtokeskuksesta lähdettyämme! Ehdotan seuraavia merkintöjä: --> / <-- kääntyy oikealle / vasemmalle X väärä suunta (reitit kääntyneet)
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Alkuopastus poluille saisi olla parempi.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	valitus	Pitkäjärven P-paikalle on vaikea löytää, kun Rokuanhoviilta päin ei ole minkäläistä opastusta sinne. Kartastakaan ei ole apua, kun siinä ei näy tiet. Rokuanhoviitakaan ei osattu neuvoa.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	valitus	Kartat eivät täsmää Supasta lähtien, hiihtostadionilla menin täysin sekaisin. Pallot, polut ja kartat sekavat. Palloilla merkittyjen polkujen kääntymisen huonosti merkitty. Oikeastaan ihmettelen, miten päästiin tänne asti (Pookivaara) ollenkaan, onneksi joku sienestäjä osasi neuvoa. Noin 2 tuntia harhailua ihan turhaan. Laittakaa vaikka ko. värillä rasteja (X) puihin vähän matkaa väärää polkua pitkin.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	valitus	Miksi polkureittejä merkitään samalla värillä? Paljon hukkaan menneitä retkeilijöitä tullut vastaan. Jos eksyy, voi samalla värillä merkittyjen polkujen takia luulla olevansa aivan eri paikassa kuin on.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	valitus	Polkuviihto- ja huononivat uudistuksen jälkeen.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	valitus	Reittien varrella osa opastustauluista hieman epäselviä, tulkinta joskus vaikeaa.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	valitus	Pookin P-alueelle ei ollut minkäläistä opastusta. Nyt tunti ajettiin hukassa ja turhaan. Myös polkuviihto- ja huononivat P-alueelta Pookivaaraan olivat huonot, niitä ei ollut.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	muu	haastattelijan huomio: Oli tullut Rokualle ja Pookivaaralle päästäkseen Pookin torniin!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Näköalapaikka kaukaisuuteen olisi hyvä olla.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Maisematorni pitäisi saada käyttöön, alueelle tulisi paljon lisäarvoa, sillä ihmisillä jäisi mieleen hienot maisemat.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Näköalatorni käyttöön!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Pitkäjärven nuotiopaikalle pöydän molemmin puolin penkit.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Pookivaarassa olisi mielenkiintoinen, kun pääsisi palotorniin katsomaan maisemia, mutta nykyinen torni ei sovellu tähän, liian vaarallinen.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Vesipisteitä kaivattiin kovasti! (juomavesi)
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Useampi yöpymispaikka kansallispuistoon.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	Rokuanjärvellä epäsiisti käymälä ja yleisestikin käymälöiden siisteys on huono
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	tiedustelu	Eihän vanhoja kartoja saa enää mistään...? (Nyt mukana netistä tulostettu vanha kartta --> eksyttiin)
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	Pitkäjärven kota hyvässä kunnossa!
Lvk– Retkeily - Maastoliikenne	kehittämisehdotus	Pookin P-paikalle vievä tie on monesti huonossa kunnossa, etenkin loppupäästä. Sitä tulisi ylläpitää, jotta kävijät tulisivat uudestaan. Tien voisi muutenkin peruskorjata.

Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehittämisehdotus	Rokuaa pitäisi tuoda enemmän ihmisten tietoisuuteen.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	valitus	Hätäjärvelle vievän polun varressa poltetut puurakenteet häiritsevät. Eikö ne olisi voitu polttaa jossain muualla?
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	tiedustelu	Hätäjärvessä on erikoista levää, mitähän mahtaa olla? Oli myös viime syksynä.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Olimme ensin yhden yön, mutta alueen nähtyämme halusimme jäädä pitemmäksi aikaa.
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	kehittämisehdotus	Esitteitä/karttoja olisi hyvä olla saatavilla Vaalan/Utajärven kaupoista tms.
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	valitus	Internetistä löytyi vanha kartta keisarinkierroksesta --> hukassa jonkin aikaa
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	valitus	Kartta on hyvin epäselvä! Ensi kertaa käyvälle todella vaikea saapua Pookin P-alueen kautta.
Lvk–Käytön kestävyys	kehittämisehdotus	vesi on syövyttänyt jopa 60-70 cm syviä uomia monille rinteille, esim. Kakkoskupissa pitäisi nopeasti tehdä korjauksia!
Muu	muu	Toimin vuonna 2010 kesätyöntekijänä Rokuan matkailua kehittävässä työryhmässä Humanpoliksella, olin mukana Geopark-hankkeen arviointitoimissa juuri ennen kuin Rokua sai Geopark-statusen. Lisäksi erittäin tuttu paikka lapsuudesta.
Muu	kehu	Nykyään paremmin merkityt reitit ja ihana laavu Pikajärven rannalla. Kiitos.
Muu	kehu	Kiitos! Menestystä!
Muu	kehu	Maisemat paikoin kuin Kuusamossa, yhtä komeat.
Muu	kehu	Kiitos.
Muu	kehu	Kiitos!
Muu	kehu	Hyvä, jos pysyy vuosikymmeniä tällaisena!

Rokuan kansallispuisto

Kävijätutkimus 2011

Kävijätutkimuksella kerättävää tietoa käytetään hyväksi Rokuan kansallispuiston kehittämisessä. Vastaamalla voit osallistua arvontaan, jossa palkintona on Rokua-aiheisia tuotteita.

Täyttöohjeet:

Toivomme Sinun vastaavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

1. Lue kysymykset huolellisesti.
2. Vastaa kysymyksiin **henkilökohtaisesti** merkitsemällä yksi rasti vastausympyrään (○). Niissä kysymyksissä, joissa on mahdollista valita useampi vaihtoehto, merkitse vastauksesi vastausruutuihin (□). Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus.
3. Kysymykset koskevat **ainoastaan tämänkertaista käyntiäsi Rokuan kansallispuistossa** (ks. oheinen kartta).
4. Palauta täytetty lomake ja arvontalipuke niille osoitettuun laatikkoon.
5. Lisätietoja antaa Raija Kärenlampi p. 040 139 5085 (raija.karenlampi@metsa.fi) tai Tuija Pyykkönen p. 050 544 1314 (tuija.pyykkonen@metsa.fi)

KIITOKSET ETUKÄTEEN!

METSÄHALLITUS

1. Milloin saavuit Rokuan kansallispuistoon (katso kartta)?
 päivämäärä _____ ja kellonaika _____

2. Kuinka kauan oleskelit tai oleskelet tällä käynnillä

a. Rokuan kansallispuistossa?
 (vastaa joko vuorokausina tai tunteina)
 noin _____ vrk *tai* _____ tuntia

b. yhteensä Rokuan lähialueella (Muhos, Utajärvi, Vaala)?
 noin _____ vrk *tai* _____ tuntia

→ jos vastasit edelliseen kysymykseen (2b.) **enemmän kuin 1 vrk**, niin kuinka monta kertaa vieraillet tai suunnittelet vierailevasi Rokuan kansallispuistossa tämän matkan aikana?
 _____ kertaa

3. Jos yövyit tai aiot yöpyä (muuten siirry kysymykseen 4)

a. Rokuan kansallispuistossa, niin montako yötä vietit tai vietät

autiotuvassa _____ yötä asuntoautossa tai -vaunussa _____ yötä

omassa majoitteessa (laavu, telta tms.) _____ yötä hiihtomajassa _____ yötä

muualla, _____ yötä
 missä? _____

b. yhteensä kansallispuiston lähistöllä, esim. hotellissa tai vuokramökissä niin montako yötä vietit tai vietät

omassa mökissä _____ yötä teltassa _____ yötä
 srk:n

vuokramökissä _____ yötä leirikeskuksessa _____ yötä
 Rokua Health &

Rokuanhovissa _____ yötä Spa:ssa _____ yötä
 asuntoautossa tai

muualla, _____ yötä -vaunussa _____ yötä

missä? _____

4. Missä kohteissa vierailit tai suunnittelet vierailevasi Rokuan kansallispuistossa tällä käynnilläsi?
 (merkitse tarvittaessa useampi kohta)

Rokuanjärvellä
 Pitkäjärvellä
 Pookinpolulla
 Keisarinkierroksella
 Pookivaaralla
 muualla, missä? _____

5a. Millä kulkuneuvoilla matkustit kotoasi Rokuan kansallispuistoon? (merkitse kaikki käyttämäsi kulkuneuvot)

1 henkilöauto
 2 henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto
 3 linja-auto 5 juna
 4 polkupyörä 6 lentokone
 99 muu, mikä? _____

5b. Mitä yllä valitsemistasi kulkuneuvoista käytit viimeisenä saapuessasi Rokuan kansallispuistoon?
 Merkitse numero -> _____

6. Minkälainen seurueesi on tällä käynnilläsi Rokuan kansallispuistossa?

olen yksin → siirry kysymykseen 8.

seurueen koko yhteensä _____ henkilöä
 (vastaaja mukaan lukien), joista

alle 15-vuotiaita? _____ henkilöä
 alle 15-vuotiaiden syntymävuodet (jos kaikki lähes saman ikäisiä, ilmoita yleisin syntymävuosi) _____

liikuntaesteisiä? _____ henkilöä

7. Mistä seurueesi pääosin koostuu tällä käynnilläsi Rokuan kansallispuistossa?
 (valitse parhaiten kuvaava vaihtoehto)

oman perheen jäsenistä
 muista sukulaisista
 ystäväistä
 työtovereista
 koululuokasta
 päiväkotiryhmästä
 opiskeluryhmästä
 eläkeläisryhmästä
 ohjelmapalveluyrityksen asiakkaista
 kerhosta, yhdistyksestä tms.
 jostakin muusta, mistä? _____

8. Mikä Sinulle on tai oli tärkeää tällä käynnilläsi Rokuan kansallispuistossa? (vastaa jokaiseen vaihtoehtoon)
(5 = erittäin tärkeää, 4 = melko tärkeää, 3 = ei kumpaakaan, 2 = ei kovin tärkeää, 1 = ei lainkaan tärkeää)

	erittäin tärkeää	5	4	3	2	1	ei lainkaan tärkeää		erittäin tärkeää	5	4	3	2	1	ei lainkaan tärkeää
luonnon kokeminen		☐	☐	☐	☐	☐		aikaisemmat muistot		☐	☐	☐	☐	☐	
maisemat		☐	☐	☐	☐	☐		alueeseen tutustuminen		☐	☐	☐	☐	☐	
mahdollisuus olla itsekseen		☐	☐	☐	☐	☐		luonnosta oppiminen		☐	☐	☐	☐	☐	
henkinen hyvinvointi		☐	☐	☐	☐	☐		omien taitojen kehittäminen		☐	☐	☐	☐	☐	
poissa melusta ja saasteista		☐	☐	☐	☐	☐		kuntoilu		☐	☐	☐	☐	☐	
rentoutuminen		☐	☐	☐	☐	☐		jännityksen kokeminen		☐	☐	☐	☐	☐	
tutustuminen uusiin ihmisiin		☐	☐	☐	☐	☐		alueen kulttuuriperintö		☐	☐	☐	☐	☐	
yhdessäolo omassa seurueessa		☐	☐	☐	☐	☐		muu, mikä? _____		☐	☐	☐	☐	☐	

9a. Mitä pääasiassa teit tai aiot tehdä Rokuan kansallispuistossa tällä käynnilläsi?
(merkitse tarvittaessa useampi vaihtoehto)

1 ☐ kävely	17 ☐ leirikoulu	86 ☐ opastettu retki
3 ☐ lenkkeily	18 ☐ koiran kanssa ulkoilu	87 ☐ osallistuminen järjestettyyn tapahtumaan
4 ☐ retkeily	19 ☐ suunnistus	88 ☐ kulttuuriperintöön tutustuminen
5 ☐ luonnon tarkkailu	20 ☐ telttailu tai muu leiriytyminen maastossa	92 ☐ virkistäytyminen
10 ☐ marjastus	34 ☐ vaellus (yöpyminen maastossa)	109 ☐ työ / tutkimus
11 ☐ sienestys	54 ☐ maiseman katselu	121 ☐ geokätköily
12 ☐ kasviharrastus	56 ☐ luonnosta nauttiminen	122 ☐ geologiaan tutustuminen
13 ☐ opetukseen liittyvä käynti	60 ☐ uinti	218 ☐ yritysten virkistys- ja koulutuspäivät
15 ☐ luontovalokuvaus	83 ☐ luontopolkuun tutustuminen	999 ☐ muu, mikä?

9b. Mikä valitsemasi vaihtoehto oli tai on mielestäsi kaikkein tärkein tällä käynnilläsi? numero → [_____]

10a. Mitä mieltä olet käyttämiesi palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadusta ja määrästä tämänkertaisella käynnilläsi Rokuan kansallispuistossa? Vastaa jokaiseen kohtaan ja arvioi tällä käynnillä käyttämäsi palvelun tai rakenteen.
Laadun arviointi asteikolla 5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono
Määrän arviointi asteikolla 3 = liian suuri, 2 = sopiva, 1 = liian pieni

	käyttämäni palvelun, rakenteen tai ympäristön laatu						palveluiden tai rakenteiden nykyinen määrä							
	erittäin hyvä	5	4	3	2	1	erittäin huono	en ole käyttänyt	liian suuri	3	2	1	liian pieni	en osaa sanoa
pysäköintipaikat		☐	☐	☐	☐	☐		☐		☐	☐	☐		☐
lähialueen tiestö		☐	☐	☐	☐	☐		☐		☐	☐	☐		☐
opastetaulut		☐	☐	☐	☐	☐		☐		☐	☐	☐		☐
polkureitistö		☐	☐	☐	☐	☐		☐		☐	☐	☐		☐
polkuviitoitukset		☐	☐	☐	☐	☐		☐		☐	☐	☐		☐
tulentekopaikat ja laavut		☐	☐	☐	☐	☐		☐		☐	☐	☐		☐
polttopuut		☐	☐	☐	☐	☐		☐		☐	☐	☐		☐
yleisökäymälät		☐	☐	☐	☐	☐		☐		☐	☐	☐		☐
jätehuollon toteutus ja ohjaus		☐	☐	☐	☐	☐		☐		☐	☐	☐		☐
erityistarpeiden huomioon ottaminen		☐	☐	☐	☐	☐		☐		☐	☐	☐		☐
autiotupa		☐	☐	☐	☐	☐		☐		☐	☐	☐		☐
maantien varsien opastus		☐	☐	☐	☐	☐		☐		☐	☐	☐		☐
reittien ja rakenteiden turvallisuus		☐	☐	☐	☐	☐		☐		☐	☐	☐		☐
yleinen turvallisuus		☐	☐	☐	☐	☐		☐		☐	☐	☐		☐
yleinen siisteys		☐	☐	☐	☐	☐		☐		☐	☐	☐		☐
maiseman vaihtelevuus		☐	☐	☐	☐	☐		☐		☐	☐	☐		☐
jokin muu, mikä? _____		☐	☐	☐	☐	☐		☐		☐	☐	☐		☐

10b. Kuinka tyytyväinen olet kokonaisuudessaan Rokuan kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden määrään?

(5= erittäin tyytyväinen, 4=melko tyytyväinen, 3=ei kumpikaan, 2=melko tyytymätön, 1=erittäin tyytymätön)

5 4 3 2 1

erittäin tyytyväinen ○ ○ ○ ○ ○ erittäin tyytymätön

11. Täytyivätkö tähän käyntiin Rokuan kansallispuistossa liittyvät odotuksesi seuraavien asioiden suhteen?

(5 = erittäin hyvin, 4 = melko hyvin, 3 = keskimääräisesti, 2 = melko huonosti, 1 = erittäin huonosti)

	erittäin hyvin	5	4	3	2	1	erittäin huonosti
luonnonympäristö		○	○	○	○	○	
harrastusmahdollisuudet		○	○	○	○	○	
reitit ja rakenteet		○	○	○	○	○	

12. Onko Rokuan kansallispuisto tällä matkalla...

- matkasi ainoa tai tärkein kohde?
- yksi matkasi suunnitelluista kohteista?
Muita kohteita ovat: _____
- ennalta suunnittelemaan kohde matkan varrella?
Matkasi pääkohde/pääkohteet ovat: _____

13. Rahankäyttö**Oletko käyttänyt / Tuletko käyttämään rahaa tähän matkaan liittyviin menoihin Rokuan kansallispuistossa TAI Rokuan lähialueella (kts. kartta) ?**

- kyllä (→ vastaa alla oleviin kysymyksiin)
- en (→ siirry kysymykseen 14)

Ilmoita rastittamalla, arvioitko tässä

- henkilökohtaiset kulusi sekä osuutesi seurueen yhteisistä kuluista

VAI

- perheen tai seurueen kokonaiskulut.

Ilmoita alla (kohdat A-G), paljonko tähän matkaan liittyviä kuluja sinulla on ollut ja arviolta tulee olemaan **Rokuan kansallispuistossa tai Rokuan lähialueella** (Kirjaa riville 0 (nolla), jos sinulla ei ole kyseiseen kohtaan kuuluvia kuluja.)

A polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset	_____ €
B paikallismatkojen kustannukset (esim. paikalliset bussi- tai taksimatkat)	_____ €
C ruoka- sekä muut vähittäiskauppaostokset	_____ €
D kahvila- ja ravintolaostokset	_____ €
E majoittuminen	_____ €
F ohjelma- ja virkistyspalvelut (esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin)	_____ €
G muut menot (esim. kalastusluvat tai varusteiden ja välineiden vuokrat)	_____ €

14. Kuinka usein olet käynyt Rokuan kansallispuistossa ennen tätä käyntiä?

(vastaa kaikkiin soveltuviin kohtiin)

tämä on ensimmäinen kerta → siirry kohtaan 14 b.

viimeisen viiden vuoden aikana _____ kertaa

milloin ensimmäisen kerran? v. _____

milloin viimeksi? v. _____

14 b. Millaisia retkiä olet yleensä tehnyt viimeisen 5 vuoden aikana? (merkitse kaikki joita olet tehnyt)

- omatoimisia retkiä merkittyjen reittien ulkopuolella
- pitkiä (yli 10 km) omatoimisia retkiä merkityillä reiteillä
- lyhyitä (alle 10 km) omatoimisia retkiä merkityillä reiteillä tai tutussa maastossa
- osallistunut opastetulle retkelle
- muu, mikä? _____

15. Onko jokin seuraavista asioista häirinnyt Sinua tämänkertaisella käynnilläsi Rokuan kansallispuistossa? (vastaa jokaiseen vaihtoehtoon)

(5 = ei lainkaan, 4 = melko vähän, 3 = keskimääräisesti, 2 = melko paljon, 1 = erittäin paljon)

	ei lainkaan	5	4	3	2	1	erittäin paljon
maaston kuluneisuus		○	○	○	○	○	
maaston roskaantuneisuus		○	○	○	○	○	
luonnonhoito		○	○	○	○	○	
liiallinen kävijämäärä		○	○	○	○	○	
muiden kävijöiden käyttäytyminen		○	○	○	○	○	
jokin muu, mikä? _____		○	○	○	○	○	

16. Pysyvän asuinpaikkasi postinumero ja asuinkuntasi?

[_ _ _ _ _] _____

17. Sukupuoli?

mies nainen

18. Syntymävuotesi?

[_ _ _ _]

19. Ammatillinen koulutus? (merkitse korkein taso)

ammattikoulu

opistotasoinen tutkinto

alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto

ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto

ei ammatillista tutkintoa

20. Mistä sait tietoa Rokuan kansallispuistosta? (voit merkitä usean vaihtoehdon)

Metsähallituksen luontokeskuksesta tai asiakaspalvelupisteestä

tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta

Metsähallituksen www-sivuilta (www.metsa.fi tai www.luontoon.fi)

Rokua Geopark –sivuilta (www.rokua.com/geopark)

muilta www-sivuilta

esitteistä tai oppaista (retkeilyopas, ym)

TV- / radio-ohjelmista tai lehtiartikkeleista

seudun matkailutoimistosta tai matkailufosta

alueen yrityksiltä (esim. ohjelmapalvelut, majoitus)

alue on minulle entuudestaan tuttu

muualta, mistä _____

21. Kuinka suuri merkitys Rokua Geoparkilla on ollut matkapäätöstä tehdessänne?
(5 = erittäin suuri merkitys, 4 = suuri merkitys, 3 = kohtalainen merkitys, 2 = vähäinen merkitys 1 = ei merkitystä)

5 4 3 2 1

erittäin suuri merkitys ei merkitystä

KIITOKSIA VASTAUKSISTASI!

Mikäli haluat esittää muita ajatuksiasi, niin kirjoita niitä tähän.

Aineiston kerääjä täyttää:

numero	paikka	kävijä	haastattelija	posti	nimikirjaimet	pvm	kellonaika

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 191 Yliniva, M. & Keskinen, E. 2010: Perämeren kansallispuiston vesimakrofytyt – peruskartoitus ja näytteenottomenetelmien vertailu. 66 s.
- No 192 Juutinen, R. ym. 2010: Lähteikköjen ennallistamistarve – kasviyhteisöjen ja ympäristön rakenteen tarkastelu. 59 s.
- No 193 Juutinen, R. (toim.) 2010: Lähteikköjen ennallistamistarve – hyönteislajiston tarkastelu ja koko hankkeen yhteenveto. 133 s.
- No 194 Konu, H. & Kajala, L. 2012: Segmenting Protected Area Visitors Based on Their Motivations. 72 s.
- No 195 Hokkanen, T. 2012: Itäisen Suomenlahden saaristolinnuston pitkäaikaismuutokset – erityisesti vuosina 1992–2011. 174 s.

Sarja B

- No 156 Tahvanainen, V., Tikkamäki, T. & Lindholm, T. 2011: Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009. 44 s.
- No 157 Similä, M. & Junninen, K. (toim.) 2011: Metsien ennallistamisen ja luonnonhoidon opas. 192 s.
- No 158 Ahtiainen, T. 2011: Ruunaan retkeilyalueen kävijätutkimus 2009. 60 s.
- No 159 Moilanen, E. & Luhta, P.-L. 2011: Iijoen kunnostettujen jokien kalataloudellinen seuranta 2005–2010. 110 s.
- No 160 Rantatalo, K. & Ylläsjärvi, J. 2011: Pallas–Yllästunturin kansallispuiston kävijätutkimus 2010. 110 s.
- No 161 Metsähallitus 2012: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2011. 65 s.
- No 162 Mäkelä, M.-H. 2012: Isojärven kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 61 s.
- No 163 Mansikkaviita, R. 2012: Salamajärven kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 66 s.
- No 164 Ellä, A.-M. 2012: Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 44 s.

Sarja C

- No 114 Metsähallitus 2012: Darvvatvári meahcceguovllu dikšun- ja geavahanplána. 154 s.
- No 115 Metsähallitus 2012: Tsarmitunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2010–2025. 99 s.
- No 116 Metsähallitus 2012: Värriön luonnonpuiston, Tuntsan erämaan ja Peurahaaran hoito- ja käyttösuunnitelma 2010–2025. 78 s.
- No 117 Metsähallitus 2012: Revonneva–Ruonnevan, Haarasuon ja Huhtaneva–Luminevan Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2010–2025. 46 s.
- No 118 Nieminen, I. 2012: Syötteen kulttuuriperinnön tuotteistamissuunnitelma 2011. 47 s.

ISSN-L1235-8983
ISSN (verkkojulkaisu) 1799-5388
ISBN 978-952-446-964-7 (pdf)

www.metsa.fi/julkaisut